

Slutrapport MPD samordningsprosjektet

april 2009

Foto Christina Fagergren

**Slutrapport från samordningsprojektet för
enhetligare prövning och beslut i ärenden om
tillstånd till miljöfarlig verksamhet som prövas
av miljöprövningsdelegationen**

Förord

Det övergripande projektet har innefattat fyra delprojekt:

Att söka tillstånd för miljöfarlig verksamhet, med syfte att ta fram en gemensam grundstomme för vad en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) och en ansökningshandling bör innehålla.

Handläggningsrutiner, med syfte att se över de handläggningsrutiner som börjar ta form inom länsstyrelserna och försöka hitta en ändamålsenlig och rättssäker rutin för hanteringen.

Beslutsutformning, med syfte att se över utformningen av beslut i ett ansökningsärende.

Besluts- och villkorsformuleringar, med syfte att ta fram formuleringar för miljöprövningsdelegationens olika beslut och villkor, standardvillkor och branschspecifika.

Innehåll

Förord	4
Kapitel 1 Att söka tillstånd för miljöfarlig verksamhet	7
Kapitel 2 Förslag på Handläggningsrutiner – miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken	27
Kapitel 3 Tillstånd enligt miljöbalken till miljöfarlig verksamhet	61
Kapitel 4 Besluts- och villkorsformuleringar	69

Kapitel 1

Att söka tillstånd för miljöfarlig verksamhet

Syftet med detta delprojekt har varit att försöka klargöra hur det tidiga samrådet enligt 6 kap. 4 § går till, vad som bör ingå i en miljökonsekvensbeskrivning och vad en ansökan om tillstånd för miljöfarlig verksamhet ska innehålla. Syftet är att underlätta för såväl presumtiva verksamhetsutövare genom att de från början kommer på rätt spår, som för länsstyrelsernas handläggare och miljöprövningsdelegationer genom att ansökningar redan när de kommer in är så kompletta som möjligt. Vi har tagit fram en promemoria Att söka tillstånd för miljöfarlig verksamhet.

Promemorian överläts till länsstyrelserna som har full frihet att anpassa den efter sina förhållanden.

Tanken är att den i första hand ska kunna användas av verksamhetsutövare och lämnas till dessa i samband med att de kontaktar länsstyrelsen inför ett tidigt samråd.

I den arbetsgrupp som tagit fram promemorian har ingått förste länsassessor Nils Strehlenert, projektledare, miljöhandläggare Ann Bölske, Länsstyrelsen i Stockholms län, miljövårdsdirektör Leif Sandin, Länsstyrelsen i Uppsala län och chefsjurist Mats Lundström, Länsstyrelsen i Södermanlands län.

Den s.k. MKB-gruppen vid Länsstyrelsen i Stockholms län har tagit del av och lämnat synpunkter på resultatet. Kaj Török, Länsstyrelsen i Stockholms län, har bistått med bl.a. layout.

Vid revidering 2007-2008 har medarbetare från Länsstyrelsen i Stockholms län deltagit.

Att söka tillstånd för miljöfarlig verksamhet

Disposition

Att söka tillstånd

Samråd och miljökonsekvensbedömning. Etapp 1
Checklista

Miljökonsekvensbeskrivning. Etapp 2
Checklista

Så här behandlas en ansökan om tillstånd. Etapp 3
Checklista

De allmänna hänsynsreglerna

Att söka tillstånd

Miljöbalken trädde i kraft den 1 januari 1999.

Genom miljöbalken har vi i Sverige fått en samlad miljö- och naturvårdslagstiftning. I miljöbalken ingår dessutom delar av vattenlagen och viss annan miljöanknuten lagstiftning.

Miljöbalkens mål är hållbar utveckling

Miljöbalkens mål finns formulerade i 1 kap. 1 § balken och innefattar uttrycket ”hållbar utveckling”. Hållbar utveckling innebär att såväl nu levande som kommande generationer ska tillförsäkras en hälsosam och god miljö. Detta förutsätter att vi inser att naturen har ett skyddsvärde i sig och att vår rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar att förvalta den väl.

Vad detta innebär framgår av ett antal mål som riksdagen satt upp och som uttrycks på det sättet att:

1. människors hälsa och miljön ska skyddas mot skador och olägenheter oavsett om dessa orsakas av föroreningar eller annan påverkan,
2. värdefulla natur- och kulturmiljöer ska skyddas och vårdas,
3. den biologiska mångfalden ska bevaras,
4. mark, vatten och fysisk miljö i övrigt ska användas så att en från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning tryggas och
5. återanvändning och återvinning liksom annan hushållning med material, råvaror och energi främjas så att ett kretslopp uppnås.

Dessa mål är styrande för tillämpningen av alla bestämmelser i miljöbalken. Vid prövning och

tillsyn enligt miljöbalken, liksom när det gäller verksamheter och åtgärder som påverkar miljön eller människors hälsa ska miljöbalkens regler tillämpas på ett sådant sätt som bäst främjar målen.

De allmänna hänsynsreglerna

I andra kapitlet miljöbalken finns ett antal så kallade allmänna hänsynsregler. Det är verksamhetsutövarens skyldighet att visa att och hur dessa regler följs. Reglerna kan sammanfattas på följande sätt:

Bevisbörderegeln

Den som bedriver eller som avser att bedriva en verksamhet ska kunna bevisa att han iakttar de olika hänsynsreglerna i miljöbalken.

Kunskapskravet

Den som bedriver en verksamhet ska ha den kunskap som behövs för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet. Även anställda ska ha tillräckliga kunskaper för att verksamheten ska kunna bedrivas riskfritt. Om nödvändiga kunskaper inte finns dokumenterade kan det innebära att till exempel en verksamhetsutövare måste vidta egna utredningar och undersökningar.

Försiktighetsprincipen

Alla som bedriver en verksamhet ska vidta de försiktighetsmått som behövs för att undvika skador och olägenheter för människors hälsa och miljön. Redan risken för en negativ påverkan medför skyldighet att vidta åtgärder. Detta är en grundläggande hänsynsregel

och den avser inte bara miljöstörningar, som till exempel utsläpp eller buller, utan även utarmande av värdefulla natur- och kulturmiljöer och misshushållning med naturresurser, energi eller material.

Bästa möjliga teknik

För yrkesmässig verksamhet ska bästa möjliga teknik användas för att förebygga skador på miljön. Med detta avses både den använda teknologin och det sätt på vilket en anläggning konstrueras, underhålls, drivs och avvecklas. Tekniken ska från såväl teknisk som ekonomisk synpunkt vara industriellt möjlig att använda inom branschen. Den ska finnas tillgänglig och inte bara förekomma på experimentstadiet. Kostnaderna får inte vara oskäligen i förhållande till den miljövinna det innebär att använda tekniken.

Produktvalsprincipen

Man ska välja sådana kemiska produkter, biotekniska organismer och varor som är minst skadliga för miljön.

Hushållning och kretslopp

Den som bedriver en verksamhet ska använda råvaror och energi så effektivt som möjligt och utnyttja möjligheterna till återanvändning och återvinning. Vid en bedömning ska nyproducerat respektive återvunnet material totala miljöpåverkan vägas mot varandra i ett vaggan-till-graven perspektiv. I första hand ska förnyelsebara energikällor användas.

Bästa lokalisering

Platsen för en verksamhet ska vara lämplig med hänsyn till miljöbalkens mål (som framgår av 1 kap. 1 §) och hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. Platsen ska också väljas så att verksamheten kan bedrivas med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Lokaliseringsregeln gäller inte bara vid ny verksamhet utan också vid utvidgningar och omprövningar av befintliga verksamheter. Ett tillstånd får inte ges i strid mot en detaljplan enligt plan- och bygglagen.

Skälighetsregeln

Hänsynsreglerna ska uppfyllas i den mån det inte kan anses oskäligt.

Ansvar att avhjälpa skador

Den som orsakar en skada på miljön ansvarar för att den avhjälps.

Stoppregeln

En verksamhet får inte bedrivas om den medför risk för att ett stort antal människor får sina levnadsförhållanden väsentligt försämrade eller för att miljön försämras avsevärt.

Behovsregeln

I miljöbalkens 9 kap. 6a § finns en särskild hänsynsregel när det gäller täkter. Behovet av det material som ska utvinnas ska vägas mot de skador på djur- och växtlivet och på miljön i övrigt som en täkt kan befaras orsaka.

Tillstånd enligt miljöbalken för miljöfarlig verksamhet

För att bedriva viss miljöfarlig verksamhet krävs det tillstånd. Med miljöfarlig verksamhet avses sammanfattningsvis all användning av mark, byggnader eller anläggningar som kan ge upphov till utsläpp till mark eller vatten eller till andra störningar för människor eller miljön. (Lagstiftarens definition finns i 9 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken.)

Ett antal allmänna hänsynsregler, som den som ska bedriva bl.a. miljöfarlig verksamhet ska iaktta finns i miljöbalkens andra kapitel. Enligt miljöbalken är det verksamhetsutövaren som ska visa hur han tänker agera för att följa dessa hänsynsregler.

En förteckning över de miljöfarliga verksamheterna som kräver tillstånd finns i en bilaga till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. För verksamheter som har beteckningen A i bilagan till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd är miljödomstolen

tillståndsmyndighet och för verksamheter med beteckningen B sker tillståndsprövningen av länsstyrelsen, där besluten fattas av en särskild miljöprövningsdelegation, ofta förkortad ”mpd”. Tillstånd krävs vanligtvis också vid ändring av verksamhet.

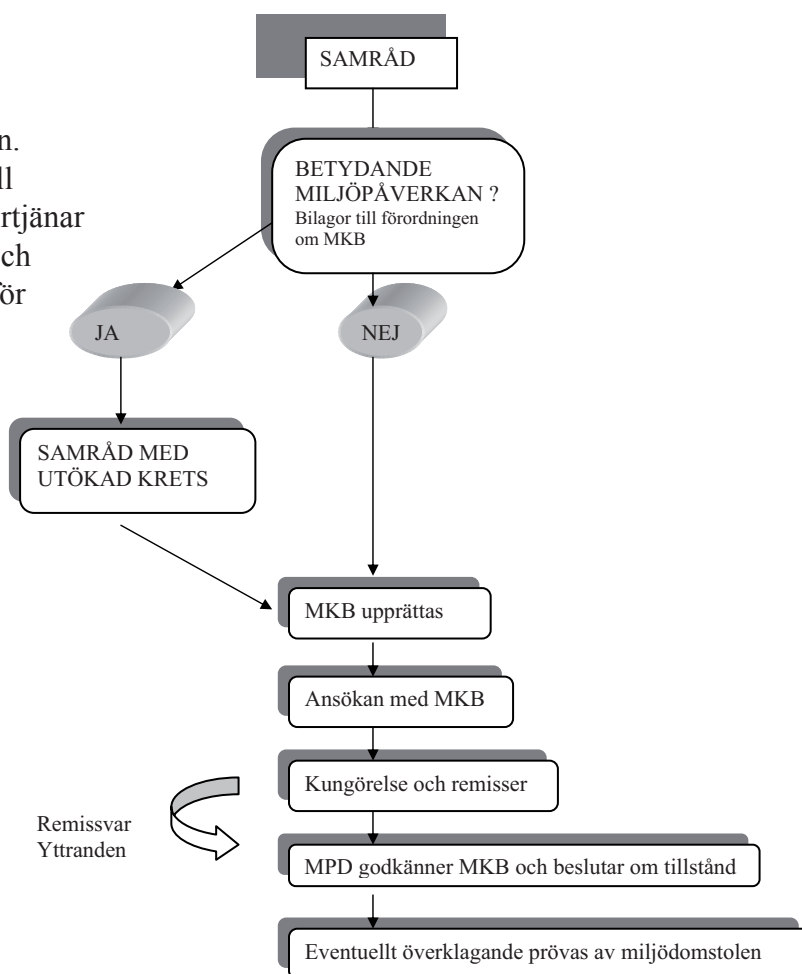
Upplysningsvis kan nämnas att det i bilagan också finns verksamheter med beteckningen C. Sådana verksamheter kräver inte tillstånd men väl en anmälan till tillsynsmyndigheten. I de allra flesta fall är det fråga om den kommunala nämnd som handlägger miljöskyddsfrågor.

Man brukar även tala om U-verksamheter som varken kräver tillstånd eller anmälan. Trots att de inte är tillstånds- eller anmälningspliktiga gäller miljöbalkens regler i stor utsträckning även för dessa verksamheter.

I denna information lämnas praktiska råd när det gäller att söka tillstånd till miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken. Informationen vänder sig i första hand till verksamhetsutövare av olika slag. Det förtjänar att understrykas att en utförlig ansökan och miljökonsekvensbeskrivning oftast medför snabbare beslut.

Ärendegång enligt miljöbalken för tillståndspliktiga anläggningar där miljöprövningsdelegationen inom länsstyrelsen är prövningsmyndighet

För anläggningar som prövas av miljödomstolen är ärendegången fram till och med att miljökonsekvensbeskrivningen (MKB:n) upprättas densamma som för B-anläggningar. Ansökan inklusive MKB:n lämnas in till miljödomstolen i stället för till länsstyrelsen.

1. Samråd

Vad är ett samråd?

Bestämmelser om samråd finns i 6 kap miljöbalken.

Innan en ansökan om tillstånd enligt miljöbalken lämnas in ska sökanden samråda med myndigheter och de som bedöms komma att beröras av verksamhetens miljöpåverkan. Det framgår av 6 kap. 4 § miljöbalken. Samrådet ska avse verksamhetens

- lokalisering
- omfattning och utformning
- miljöpåverkan
- innehållet och utformningen av den miljökonsekvensbeskrivning som ska finnas med i ansökan.

En checklista C för vad som bör finnas med i en miljökonsekvensbeskrivning finns nedan.

Syftet med samrådet är att

- göra klart vilka problem som kan finnas i projektet
- överväga om alternativ behöver utredas
- ge berörda möjlighet att påverka miljökonsekvensbeskrivningens innehåll
- göra en lämplig avgränsning av olika sakfrågor.

Vad bör sökanden göra inför samrådet?

Sökanden ska sammanställa ett skriftligt underlag med uppgifter om den tänkta verksamhetens lokalisering, omfattning och utformning och om dess förutsedda miljöpåverkan (6 kap. 4 § 3 st. miljöbalken). Uppgifterna, som ska utgöra underlaget för samrådet, ska skickas till berörda myndigheter och andra (se mer om detta nedan). En checklista A för vilka uppgifter som ska finnas med i samrådsunderlaget finns nedan.

Med vilka ska sökanden samråda?

Samråd ska alltid genomföras med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten (länsstyrelsen, generalläkaren eller ansvarig kommunal nämnd) och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda. Med enskilda som kan antas bli särskilt berörda avses närboende, industrier, affärer, skolor, förskolor etc. som ligger i närheten.

Vilka som ska medverka vid samrådet beror bl.a. på om verksamheten medför betydande miljöpåverkan eller inte. Om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska samrådsgruppen utvidgas.

Om en verksamhet återfinns uppräknad i 3 § förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar ska den alltid antas ha betydande miljöpåverkan. Det betyder bl.a. att samrådsgruppen ska utvidgas till övriga statliga myndigheter, de kommuner, den allmänhet och de organisationer som kan beröras av verksamheten. Exempel på sådana myndigheter och organisationer kan vara Naturvårdsverket, Fiskeriverket, Energimyndigheten, Sjöfartsverket och Räddningsverket samt föreningar för fritidsverksamhet och miljöorganisationer.

Om en verksamhet inte återfinns i 3 § eller om ansökan avser en befintlig verksamhet ska länsstyrelsen, utifrån vad som framkommer under samrådet, göra en bedömning om verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Detta görs utifrån de kriterier som finns angivna i bilaga 2 till samma förordning. Även när det gäller ändringar av verksamheter som återfinns i 3 § ska en bedömning göras om ändringen kan antas medföra betydande miljöpåverkan utifrån dessa kriterier. Länsstyrelsens beslut i frågan kan inte överklagas särskilt.

Hur går samrådet till?

Den sökande begär, skriftligt eller muntligt, hos länsstyrelsen och tillsynsmyndigheten att samråd ska hållas. Detta kan lämpligen göras i samband med att samrådsunderlaget lämnas in. Vad samrådsunderlaget ska innehålla framgår av checklista A. Myndigheterna bör ges minst tre-fyra veckor att granska underlaget.

Samrådet är en process som kan bestå av ett eller flera möten och/eller kommunikation på annat sätt. Det är ofta lämpligt att skilja möten med myndigheter från eventuella möten med särskilt berörda och allmänhet. Ett inledande möte med myndigheterna kan lyfta fram sådana frågor som behöver belysas bättre inför samrådet med enskilda och allmänhet. Vid mötet med myndigheterna diskuteras också vilka övriga som verksamhetsutövaren bör samråda med. Det är sökanden som håller i mötet och är ansvarig för att föra anteckningar.

Samrådet med enskilda kan ske genom att information lämnas via brev, meddelande i brevlådan eller på något liknande sätt. Eventuellt kan skriftlig information kompletteras med ett möte. I de fall allmänhet och organisationer ska bjudas in till samråd sker det lämpligen genom att sökanden annonserar i ortstidning(ar). I vissa fall kan det vara lämpligt att komplettera med riktade utskick.

Såväl vid utskick som vid annonsering bör information ges om den planerade verksamhetens syfte, lokalisering, omfattning och utformning och dess förutsedda miljöpåverkan. Det bör också framgå hur samrådet kommer att genomföras, var det fullständiga samrådsunderlaget finns och när och till vem eventuella synpunkter kan lämnas.

En redogörelse för det samråd som skett ska sedan finnas med i ansökan. Ev. beslut från länsstyrelsen om betydande miljöpåverkan biläggs ansökan. En checklista B med vad som bör ingå i en samrådsredogörelse finns nedan.

Checklista A:

Underlag för samråd med länsstyrelsen och särskilt berörda

- Administrativa uppgifter – sökandens namn, adress, telefon, telefax, e-postadress, organisationsnummer, fastighetsbeteckning och fastighetsägare, kontaktperson eller miljöansvarig.
- Verksamhetskod för verksamheten i bilagan till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd samt, i förekommande fall, verksamhetens så kallade anläggningsnummer.
- Lokalisering – beskrivning av alternativa lägen för lokalisering av verksamheten och nollalternativ med bl.a. skalenligt kartmaterial.
- Planförhållanden – situationsplan (karta som visar byggnaders läge) med utsläppspunkter inritade, avstånd till närboende och liknande, planförhållanden (detaljplan, områdesbestämmelser, översiktsplan etc.) och planbestämmelser, områdesskydd, t.ex. vattenskyddsområden, strandskydd och riksintressen för t.ex. naturvård och kulturmiljövård, Natura 2000-område m.m.
- Kort beskrivning av verksamheten (omfattning och utformning) – produkter, producerade mängder, processer, drifttid etc.
- Kort beskrivning av förutsedd miljöpåverkan – utsläpp till luft och vatten, buller, lukt etc., samt verksamhetens indirekta effekter, såsom t.ex. transporter till/från anläggningsområdet, och eventuella dominoeffekter med annan

kringliggande verksamhet.

- Översiktlig riskinventering.
- Redogörelse för planerade eller redan genomförda samrådiskontakter.

Checklista B:

Samrådsredogörelse

- Redogörelse för hur kallelsen gått till.
- Förteckning över vilka som informerats/deltagit i samråd(en) och underlaget för hur avgränsningen skett av vilka som informerats.
- Kopior på eventuella informationsbrev, annonser m.m.
- Mötesprotokoll från samrådsmöten (justerat).
- Sammanställning över synpunkter som kommit in på annat sätt än vid möten.
- En sammanfattning av ovanstående med klargörande av problemen, överväganden om alternativa lösningar behöver utredas och en avgränsning av sakfrågorna.
- Eventuella åtaganden, det vill säga vad verksamhetsutövaren kan ha åtagit sig med hänsyn till vad som kommit fram vid samråden.
- En revidering av samrådsunderlaget redovisas om förutsättningarna i det tidigare insända materialet/underlaget ändrats i samband med samrådets gång.

2. Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

Miljökonsekvensbeskrivningen upprättas av verksamhetsutövaren och ska ingå i ansökan om tillstånd att anlägga, driva eller ändra verksamheter. Det är verksamhetsutövaren som står för kostnaderna för att upprätta en MKB. Avsikten med en MKB är att ta reda på och beskriva de effekter, såväl direkta som indirekta, såväl under byggnadsskedet som under driftskedet, som en planerad verksamhet eller åtgärd kan få, dels konkret på människor, djur, växter, mark, vatten, luft, klimat, landskap och kulturmiljö, dels på till exempel hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt. En MKB ska mynna ut i en beskrivning av de olika faktorer som påverkas och ge underlag för en samlad bedömning av hur verksamheten eller åtgärden påverkar människors hälsa och miljön.

MKB:n ska objektivt redogöra för den planerade verksamheten och ange olika alternativ till lokalisering och utformning. Den ska också, i ett brett och långsiktigt perspektiv, redogöra för de direkta och indirekta fysiska förändringar och konsekvenser som verksamheten kan föra med sig. Osäkerhet i bedömningar ska redovisas öppet och de förutsättningar som antas gälla för olika scenarier ska kunna anges för att läsaren själv ska kunna bedöma värdet av det beskrivna. MKB:n ska möjliggöra en samlad bedömning av verksamhetens inverkan på miljön, hälsan och hushållningen med naturresurser. En checklista C för vad som bör finnas med i en MKB framgår nedan.

En MKB behöver inte innehålla mer än vad som behövs i det enskilda fallet. Omfattningen av en MKB får därför bedömas från fall till fall. En anläggning som kan antas ha betydande miljöpåverkan ska som regel innehålla de punkter som anges nedan. Uppräkningen nedan syftar till att ge en allmän bild av vad som avses i 6 kap. 7 § miljöbalken där lagstiftaren talar

om vad en MKB ska innehålla när det är fråga om en anläggning eller verksamhet som kan antas medföra betydande miljöpåverkan. För anläggningar utan betydande miljöpåverkan kan i de flesta fall en mer begränsad MKB vara tillräcklig. Omfattningen i det enskilda fallet får diskuteras i samrådet utifrån vad som normalt kan krävas för andra jämförbara verksamheter.

Checklista C:

Vad en miljökonsekvensbeskrivning bör innehålla

Administrativa uppgifter

Dessa uppgifter ska göra det möjligt att identifiera företaget eftersom en miljökonsekvensbeskrivning ska kunna läsas skild från en ansökan.

Allmän beskrivning

- Verksamheten
- Omgivningen (kartor över anläggningen och omgivningen bör bifogas).

Miljösituation

- Luftrecipienten
- Vattenrecipienten (yt- och grundvatten, avloppsreningsverk)
- Markförhållanden, växt- och djurliv
- Buller, vibrationer och eventuell luftstöt våg

Bedömningsgrunder

- Planförhållanden (redovisningen ska avse såväl översiktsplanen som eventuell detaljplan)
- Skyddsintressen enligt 7 kap. miljöbalken såsom strandskydd, Natura-2000, vattendrag och deras status enligt ramdirektivet för vatten
- Nationella, regionala, lokala miljömål
- Miljö kvalitetsnormer

Alternativa lokaliseringar/alternativ

utformning för den sökta verksamheten

Redovisning av några alternativa lokaliseringar med översiktlig beskrivning av:

- Omgivningsbeskrivning
- Miljösituationen
- Miljökonsekvenser

Motivering till valt alternativ ska redovisas.

Alternativ lokalisering vid utökning/ändring av verksamhet ska redovisas även då verksamheten

fortsatt bedrivs på plats för tidigare/gällande tillstånd.

Nollalternativ

- Beskrivning av konsekvenserna av att tillstånd till den sökta verksamheten inte medges

Riskvärdering

Olycksriskerna bör, i första hand för s.k. Sevesoanläggningar, beskrivas dels inom anläggningen dels i förhållande till omgivningen (dominoeffekter) så att en samlad bedömning av effekter och konsekvenser (akuta/långvariga) kan göras. Riskinventering och riskvärdering skall göras av effekter och konsekvenser för:

- Människa
- Natur- och kulturmiljö

Hushållning med råvaror och energi

- Energihushållning
 - energikartläggning
 - plan för energibesparande åtgärder

Utsläpp och andra störningar från eventuell nuvarande och sökt verksamhet

Det är viktigt att observera att när störningar ska beskrivas så ska dessa kvantifieras i siffror och inte bara ges i relativa termer som till exempel ”utsläppen blir ringa” eller ”antalet transporter blir av begränsad omfattning”. Förutsedd påverkan inom följande områden ska redovisas:

- Luft
- Vatten
- Buller
- Kemikalieanvändning
- Avfall
- Förorenade områden (pågående och tidigare verksamhet)
- Transporter
- Övrigt

Utsläpps- och störningsbegränsande åtgärder

- Bästa möjliga teknik samt alternativa

lösningar – miljönytta och kostnader för dessa

- Planerade åtgärder – motivering för dessa

Konsekvenser av nuvarande och planerad verksamhet

(en jämförelse ska göras mellan olika åtgärdsalternativ)

- Luftrecipient
- Vattenrecipient (yt- och grundvatten, avloppsreningsverk)
- Mark och vegetation
- Buller, vibrationer, luftstöt våg
- Hälsa
- Kulturmiljö
- Hushållning med naturresurser (mark, råvaror och energi)
- Avfallshantering
- Förorenade områden
- Transporter
- Haverier och olyckor
- Övrigt

Slutsatser

En icke-teknisk sammanfattning

Denna punkt ska innehålla en icke-teknisk sammanfattning av det som tagits upp i de ovanstående punkter som redovisats. Den ska vara skriven på ett så lättbegripligt sätt att även den som inte är specialutbildad kan förstå den.

3. Ansökan

Ansökan delas ofta upp i två eller tre delar; en formell ansökan med yrkanden, en miljökonsekvensbeskrivning och en teknisk beskrivning. Ansökningshandlingarna måste vara tillräckligt utförliga så att prövningsmyndigheten ska kunna göra en bedömning om aktuella krav i miljöbalken är uppfyllda. Vad som formellt ska ingå i en ansökan regleras i 22 kap. 1 § miljöbalken. Dessutom finns det branchspecifika regler i andra författningar.

Ansökningshandlingarna ska ha en tydlig och logisk uppbyggnad, med lämpliga rubriker. Var noga med att de uppgifter som förekommer stämmer, särskilt om de förekommer på flera ställen. Den formella ansökan kan vara disponerad enligt checklista D.

Miljökonsekvensbeskrivningen och den tekniska beskrivningen bygger i allt väsentligt på samma faktaunderlag men bör ändå hållas isär. Den tekniska beskrivningen innehåller både en textdel och en ritningsdel. Den tekniska beskrivningen beskriver sökandens huvudalternativ och redovisar de åtgärder som sökanden kommer att vidta för att minska påverkan på miljön. Dokumentet redogör även för ingreppen i naturmiljön och i kulturmiljön. Liksom MKB:n ska den tekniska beskrivningen vara tydlig och kortfattad. I vissa avsnitt är den tekniska beskrivningen och MKB:n sammanflätade och tar upp samma rubriker. För att slippa alltför mycket upprepningar kan man därför ge en kortfattad beskrivning i den tekniska beskrivningen för att sedan hänvisa till den mer utförligare MKB:n eller tvärtom. Den tekniska beskrivningen uppfyller flera funktioner, en funktion är att den är en central del av ansökningshandlingen, men den kan också utgöra ett viktigt underlag i tillsynsarbetet och sökandens egenkontroll.

Checklista D:

Vad en ansökan bör innehålla

Observera att detta inte är någon uttömmande redogörelse för vad som ska ingå i ansökan.

Administrativa uppgifter

Uppgifter om vem som är verksamhetsutövare och sökande till verksamheten, namn, organisationsnummer/personnummer, adress och telefonnummer. Är det en befintlig verksamhet som har ett så kallat plats/ anläggningsnummer bör detta anges. För en ideell förening ska stadgar och protokoll över val av styrelse ges in, för övriga juridiska personer registreringsbevis eller bestyrkt uppgift om firmatecknare. Av uppgifterna ska framgå i vilken kommun och på vilken fastighet verksamheten ska bedrivas. Det ska också finnas en kontaktperson och uppgift om var denne kan nås. Ansökan ska vara egenhändigt undertecknad av sökanden eller dennes ombud.

Ombud

Om sökanden företräds av ett ombud ska ombudets namn, adress och telefonnummer anges. En fullmakt i original ska då lämnas tillsammans med ansökan.

Var verksamheten ska bedrivas

- Beteckning på den fastighet eller fastigheter där verksamheten ska bedrivas
- Berörd kommun
- Namn på fastighetsägare till aktuella fastigheter
- Eventuell kopia på nyttjanderättsavtal om så krävs

Vad ansökan avser (saken)

En kort beskrivning av vad det sökta tillståndet avser och den eller de verksamhetskoder i bilagan till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd som gäller för verksamheten. Är det fråga om en nyetablering, en pågående verksamhet eller en utvidgning av pågående verksamhet?

Bakgrunden till ansökan

Under den här rubriken kan belysas skälen till att verksamhetsutövaren ansöker om ett nytt tillstånd. Finns det ett gällande tillstånd som håller på att löpa ut? Bedrivs det någon verksamhet i dag? Vad säger i så fall det gällande tillståndet? Skälet att man söker kanske är att nuvarande tillstånd begränsar verksamheten på ett sätt som verksamhetsutövaren inte vill.

Yrkanden och åtaganden

Tillståndets omfattning (vad och hur mycket som ska produceras/behandlas) och förslag till villkor för tillståndet (t.ex. beträffande utsläpp till luft och vatten). Även eventuella yrkanden om verkställighetsförordnande (det vill säga att tillståndet ska gälla omedelbart även om det överklagas) och/eller igångsättningsmedgivande (att vissa åtgärder ska få vidtas innan tillståndsfrågan är slutligt prövad) ska anges här. Det ska också anges när verksamheten senast ska ha satts igång.

Gällande beslut enligt miljöbalken/ miljöskyddslagen och andra lagar

Gällande tillstånd ska redovisas liksom om ansökan avser omprövning av hela verksamheten eller bara en ändring av en del av den. Här lämnas en redogörelse för befintliga anläggningar, inklusive skyddsåtgärder. Om möjligt anges tidpunkt för deras tillkomst och förändringar.

Nuvarande förhållanden och planerad verksamhet

Här beskrivs kortfattat till exempel utsläpp till luft och vatten för eventuell befintlig och planerad verksamhet. Även buller beskrivs. Det bör också framgå om verksamheten omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, den s.k. Sevesolagen. I så fall ska en särskild säkerhetsrapport upprättas och bifogas ansökan. Eventuella innehavare av särskild rätt (servitut/nyttjanderätt) anges. En orientering om företaget och dess verksamhet bör lämnas liksom grunden för ansökan.

Teknisk beskrivning

En teknisk beskrivning med de ritningar som behövs för att bedöma verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning ska lämnas. Schematiska flödesbeskrivningar bör lämnas. Under denna rubrik kan även tas upp beskrivning av tillverkningsmoment, drifttider, eventuell kemikaliehantering, energiförsörjning, avfallsfrågor och användning av råvaror och andra insatsvaror.

Uppgifter enligt särskilda förordningar till miljöbalken

Om det gäller speciella förutsättningar enligt andra förordningar till miljöbalken utöver förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd ska dessa förutsättningar anges.

Förslag till skyddsåtgärder

Förslag till skyddsåtgärder eller andra försiktighetsmått som behövs för att förebygga eller avhjälpa olägenheter från verksamheten ska anges.

Vilka planer (dp/öp etc.) som gäller och vilka motstående intressen finns det?

I detta stycke redogörs för planförhållandena i området. Man bör redogöra för hur området beskrivs i detaljplanen, översiktsplanen och andra aktuella planer. Det ska även framgå om den planerade verksamheten strider mot eller är förenlig med planerna. Observera att ett tillstånd aldrig kan ges om det strider mot en gällande detaljplan. Här bör också beskrivas om det finns andra motstridiga intressen i området. Området kan vara av riksintresse av något skäl eller påverka andra omgivande fastigheter på ett sätt som bör belysas.

Samrådsredogörelse

Ansökan ska innehålla en redogörelse för samrådet som skett och för resultaten detta, samt eventuellt beslut från länsstyrelsen om betydande miljöpåverkan.

Miljökonsekvensbeskrivning

Beskrivningen ska utgöra ett särskilt avsnitt som kan läsas separat från ansökan i övrigt. Den ska göra det möjligt att göra en samlad bedömning av anläggningens, verksamhetens eller åtgärdens effekt på människors hälsa, miljön och hushållningen med naturresurser.

Lokalisering

Valet av plats för verksamheten och alternativa lokaliseringar ska redovisas med utgångspunkt från vad som kommit fram i MKB:n. Här bör även ingå en beskrivning av omgivningsförhållandena.

Hänsynsreglerna

En redovisning av hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap miljöbalken efterlevs med avseende på:

1. bevisbörderegeln
2. kunskapskravet
3. försiktighetsprincipen (inkluderar principen om att förorenaren betalar och principen om bästa teknik)
4. produktvalsprincipen
5. hushållnings- och kretsloppsprinciperna
6. lokaliseringsprincipen
7. skälighetsprincipen
8. ansvar för att avhjälpa skada

För täkter gäller ytterligare en hänsynsregel, den s.k. behovsregeln (9 kap. 6a § MB).

Den närmare innebörden av de olika hänsynsreglerna framgår kortfattat av ”De allmänna hänsynsreglerna” (se ovan).

Miljö kvalitetsmål och miljö kvalitetsnormer

Av denna redovisning ska framgå hur verksamhetsutövaren avser att bidra till att uppnå nationella, regionala och lokala miljö kvalitetsmål. Det bör dock observeras att alla mål inte behöver tas upp utan redovisningen kan begränsas till de mål som den tänkta verksamheten kan förväntas beröra. Sökanden ska särskilt ange om verksamheten kan komma att beröras av

bestämmelserna om miljö kvalitetsnormer i 5
kap. miljöbalken och förordningen (1998:897)
om miljö kvalitetsnormer

**Förslag till hur verksamheten ska
kontrolleras**

Här anges t.ex. vilka mått som ska användas för
kontroll.

4.Så här behandlas en ansökan om tillstånd

En ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet ska innehålla de punkter som framgår av checklista D till denna del av informationen. Upprättandet av ansökan kan ses som det första ledet i det fortsatta förfarandet efter samråden och upprättandet av MKB:n.

MKB:n ingår som en särskild del i ansökan. Om MKB:n inte skrivs som ett eget dokument ska den ändå gå att bryta ut ur ansökan och kunna behandlas som ett separat dokument.

Fortsättningsvis beskrivs de olika stegen i ett ärendes gång vid länsstyrelsen sedan ansökan lämnats in.

Steg 1

Ansökan ska lämnas in till länsstyrelsen i det län där verksamheten ska bedrivas. Hur många exemplar som krävs kan variera något mellan olika länsstyrelser. Det är lämpligt att kontrollera detta i förväg. Lämnar man för få exemplar av ansökan kan detta resultera i ett föreläggande att komplettera med flera eller i att länsstyrelsen framställer de exemplar som saknas. Dessa får sökanden betala. Det förtjänar att påpekas att för en tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet ska en viss årlig avgift betalas. Storleken på denna avgift framgår av en särskild förordning (1998:940) om avgifter för provning och tillsyn enligt miljöbalken.

Miljöprovningsdelegationen inom länsstyrelsen fattar det slutliga beslutet om tillstånd men också beslut under handläggningen av ärendet.

Steg 2

Länsstyrelsen skickar vanligtvis ansökan till kommunens miljönämnd för att ta reda på om nämnden anser att ansökan behöver kompletteras. Detta brukar kallas kompletteringsrunda. Förfarandet är dock inte obligatoriskt.

Steg 3

Om det behövs kan miljöprovningsdelegationen eller länsstyrelsen begära att verksamhetsutövaren kompletterat handlingarna. Detta sker vanligtvis genom ett föreläggande.

Steg 4

När ansökan är komplett begär länsstyrelsen/miljöprovningsdelegationen in yttranden från olika remissinstanser. Samtidigt kungör länsstyrelsen/miljöprovningsdelegationen ansökan och MKB:n i ortstidning.

En aktförvarare utses. I regel är det kommunkansliet i den kommun där verksamheten skall bedrivas. Hos aktförvararen finns ansökan och MKB:n och övriga handlingar i ärendet tillgängliga under expeditionstid. Handlingarna finns naturligtvis också tillgängliga hos tillståndsmyndigheten.

Steg 5

De remissinstanser och sakägare som har något att invända eller framföra i övrigt skriver till länsstyrelsen. Även den som utan att vara sakägare har något att framföra kan skriva. Yttranden från berörda myndigheter och övriga ska ha kommit in till länsstyrelsen inom den tid som angetts i kungörelsen, vanligtvis 3 – 6 veckor.

Steg 6

De synpunkter på den sökta verksamheten som kommit in skickas till sökanden för yttrande, så kallade påminnelser. Sökanden har då möjlighet att bemöta vad som framförts eller ändra sig.

Om det behövs för utredningen i ärendet håller miljöprovningsdelegationen ett offentligt sammanträde i ärendet. Tid och plats för sammanträdet kungörs i ortstidning eller delges dem som berörs på något annat sätt, t.ex. genom brev. Vid sammanträdet finns möjlighet för alla som känner sig berörda att muntligen framföra sina synpunkter på ansökan.

Steg 7

Ett beslutsförslag upprättas som bland annat innehåller de villkor som ska gälla för verksamheten. Sökanden får eventuellt möjlighet att kommentera förslaget.

Steg 8

Efter detta fattar miljöprövningsdelegationen beslut i ärendet. Samtidigt fattar delegationen beslut om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i sjätte kapitlet i miljöbalken.

Steg 9

Beslutet kungörs i ortstidning. Kostnaden betalas av sökanden.

Steg 10

Den som berörs av tillståndsbeslutet (det kan förutom verksamhetsutövaren vara t.ex. närboende och vissa miljöorganisationer) har rätt att inom tre veckor från det datum som anges i beslutet och kungörelsen överklaga beslutet hos miljödomstolen.

När det gäller miljöorganisationer är det bara ideella föreningar som har till ändamål att tillvarata naturskydds- och miljöintressen (även om detta inte är huvudsyftet med föreningen) som får överklaga beslutet. För att få överklaga ska föreningen ha bedrivit verksamhet i Sverige i minst tre år och ha lägst 2 000 medlemmar (16 kap. 13 § miljöbalken).

Kapitel 2

Förslag på

Handläggningsrutiner – miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken

Syftet med detta delprojekt har varit att ta fram modeller för en enhetlig, rättssäker och effektiv hantering av ärenden som rör tillstånd till miljöfarlig verksamhet. Vi har tagit fram följande produkter:

- 1. Handläggningspromemorioe som visar gången i olika ärendetyper med uppgift om relevanta lagrum, förarbetsuttalanden m.m.*
- 2. Checklista för att kontrollera ansökan då denna kommer in.*
- 3. Checklista som visar gången i ett ärende. denna lista är tänkt att vara en handfast hjälp, ligga i akten och följa ärendet.*
- 4. Checklista för olika punkter som bör/kan vara med i ett beslut.*

De olika listorna och promemoriorna kan i vissa avseenden behöva anpassas lokalt.

Målgrupp är handläggare och expeditiionspersonal på miljöenhet, rättsenhet och miljöprövningsdelegation.

I arbetsgruppen har ingått förste länsassessor Anders Bengtsson, projektledare och miljösekreterare, Maria Bouvin, Länsstyrelsen i Skåne län, länsassessor Cecilia Giese-Hagberg, Länsstyrelsen i Hallands län, miljövårdsdirektör Carl-Philip Jönsson, Länsstyrelsen i Kronobergs län och chefsjurist Lars-Ove Olsson, Länsstyrelsen i Värmlands län.

Vid Länsstyrelsen i Skåne län har det funnits en intern samrådesgrupp med representanter för berörda funktioner.

Revidering 2007-2008 av Länsstyrelsen Västra Götalands län.

Handläggningsrutiner – miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken

Disposition

ÄRENDETYPER

- 1.A. Samråd innan tillståndsansökan lämnas in – beslut om betydande miljöpåverkan
- 1.B. Tillståndsprovning av hela verksamheten
- 1.C. Ändringstillstånd. Tillståndspliktig utökning/ändring av verksamheten
- 1.D. Uppskjutna frågor, förordnande om provotid
- 1.E. Förlängning av igångsättningstiden
- 1.F. Ändring av villkor, tillståndshavaren ansöker
- 1.G. Ändring av villkor, tillsynsmyndigheten ansöker
- 1.H. Återkallelse av tillstånd, tillståndshavaren ansöker
- 1.I. Återkallelse av tillstånd – tillsynsmyndigheten ansöker
- 1.J. Fastställelse av villkor som delegerats till länsstyrelsen
- 1.K. Anmälningssärenden som rör mindre ändring
- 1.L. Anmälningssärenden som har samband med fråga som prövas av MPD

SÄRSKILDA PRÖVNINGSMOMENT

- 2.A. Hantering av delbeslut/tillåtlighetsprovning
- 2.B. Hantering av verkställighetsförordnande
- 2.C. Hantering av säkerhet
- 2.D. Hantering av säkerhetsrapport enligt Sevesolagen
- 2.E. Kompensationsåtgärder
- 2.F. Delegation av villkor av mindre betydelse
- 2.G. Provotid
- 2.H. Överklagande kommer in

FÖRKORTNINGAR

Miljööverdomstolen

Miljödomstolen

Miljöbalken En kommentar, Bengtsson m fl

Naturvårdsverket

MÖD

MD

Kommentar

NV

Kammarkollegiet	KK
Statens Räddningsverk	SRV
Länsstyrelsen	Lst
Miljöprövningsdelegationen	MPD
Miljöbalken (SFS 1998:808)	MB
Miljöskyddslagen (SFS 1969:387)	ML
Förordning (SFS 1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	FMH
Lag (SFS 1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor	SevesoL
Förordning (SFS 1999:382) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor	SevesoF
Miljökonsekvensbeskrivning	MKB
Miljöfarlig verksamhet	MFV
Verksamhetsutövaren	VU
Tillsynsmyndigheten	TM
Den kommunala nämnden	Miljönämnden

1. ÄRENDETYPER

1A. SAMRÅD INNAN TILLSTÅNDSANSÖKAN LÄMNAS IN – BESLUT OM BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

En MKB ska ingå i ansökan om tillstånd enligt 9 kap och 11 kap, vid regeringens tillåtlighetsprovning enligt 17 kap samt i en ansökan om tillstånd enligt 7 kap 28 a § MB.

Anmälan enligt 25 § FMH och ansökan om strandskyddsdispens ska i den utsträckning som behövs i det enskilda fallet innehålla en MKB enligt 6 kap MB. Tillsynsmyndigheten bedömer.

LAGRUM	6 kap MB Fo (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar, ändrad senast SFS 2008:691 23 § Fo (1998:899) om områdesskydd
RÅD OCH ANVISNINGAR	Naturvårdsverkets handbok 2003:5 Tillståndsprövning och anmälan avseende miljöfarlig verksamhet. Delvis inaktuell p g av nya bestämmelser i 6 kap MB om samråd och MKB.
FÖRARBETEN	Prop. 1997/98:45, del 1, sid. 272-299 och del 2 sid. 54-68 Prop. 2004/05:129 En effektivare miljöprovning, sid. 42-59 Kommentaren, 6:1 – 6:32
BESLUTSINSTANS	Länsstyrelsen dokumenterar beslut om en verksamhet medför betydande miljöpåverkan i de fall verksamheten omfattas förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar. Länsstyrelsen kan enligt 6 kap 5 § andra stycket MB med stöd av kriterierna i bilaga 2 till förordningen besluta att en viss verksamhet ska anses medföra betydande miljöpåverkan. Prop. 2004/05:129, sid. 47-49.
BESVÄRSINSTANS	Beslutet kan inte överklagas särskilt enligt 6 kap 5 § andra stycket MB.
ÖVRIGT	Prövningen görs alltid av länsstyrelsen, inte av MPD. Rådets direktiv 85/337/EEG av den 27 juni 1985 ändrat genom direktiv 97/11/EG. Genom propositionen En effektivare miljöprovning avskaffades begreppen tidigt och utökat samråd. Länsstyrelsens roll att vägleda sökanden om MKB:ns inriktning och omfattning inskräpades, se 6 kap 5 §. Länsstyrelsen ska pröva om en verksamhet, som <u>inte</u> alltid antas medföra betydande miljöpåverkan enligt 3 § förordningen (delvis motsvarande den upphävda bilaga 1 till förordningen) eller ändringar av en sådan verksamhet, ändå kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Samråd med MPD kan ske vid behov.

1. B. TILLSTÅNDSPRÖVNING AV HELA VERKSAMHETEN – NYETABLERING, BEFINTLIG VERKSAMHET som inte har tillstånd, OMPRÖVNING AV HELA VERKSAMHETEN i samband med utökning eller annan ändring

Rutinerna gäller i huvudsak även vid frivillig prövning och då tillsynsmyndigheten förelägger VU att söka tillstånd.

LAGRUM	9 kap 6 och 6a §§, MB, 5 - 7 §§ samt bilagan till FMH
RÅD OCH ANVISNINGAR	Naturvårdsverkets handbok 2003:5 Tillståndsprövning och anmälan avseende miljöfarlig verksamhet Boverkets m fl allmänna råd 1995:5 Bättre plats för arbete
FÖRARBETEN	Prop. 1997/98:45 del 1, sid.336f och del 2, sid. 112f Kommentaren
BESLUTSINSTANS	MPD
BESVÄRSINSTANS	MD
ANSÖKAN OCH DESS INNEHÅLL	19 kap 5 § punkt 1 jfr. m. 22 kap 1 § MB Angående ändringsansökan, se avsnitt 1C nedan.
* MKB	Ja, enligt 6 kap 1 § MB
* SÄKERHETSRAPPORT	22 kap 1 § punkt 6 MB, se avsnitt 2.D
KOPIOR av ansökan	6-10 ex enligt länsstyrelsens krav. Kopia till aktförvararen och miljönämnden och andra myndigheter samt till bl.a. motpart som har haft invändningar under samrådet, Lst (handläggaren), MPD (ordf + sakkunnig). Ansökan bör även lämnas in i digital form.
KOMPLETTERINGSRUNDA	1. Vanligtvis till miljönämnden , ev. andra berörda instanser, se prop. 2004/05:129 sid. 57. 2. Föreläggande mot VU enl. 22 kap 2 § andra stycket och 19 kap 5 § punkt 2 MB. Föreläggande beslutas av MPD.
KUNGÖRELSE	Detta är huvudregeln enligt 19 kap 4 § punkt 1 MB och en skyldighet när det gäller en ansökan med MKB enligt 6 kap 8 § MB
UNDERRÄTTELSE	NV ska meddelas om ansökan vilket lämpligen görs genom att en kopia av kungörelsen sänds till NV, se 9 § FMH.

REMISS	19 kap 4 § punkt 2 MB. Solfjädersremiss, om inte annat är påkallat, förslagsvis till: NV undantagsvis, miljönämnden och ev. andra nämnder/ förvaltningar (tekniska kontoret, räddningstjänsten), SRV (sevesoanläggning) och annan statlig myndighet. Internremiss inom Lst
KOMMUNIKATION I ÖVRIGT	Sakägare och andra berörda
PRÖVNINGENS OMFATTNING	Hela verksamheten
SÄKERHET	16 kap 3 § MB, ändrad SFS 2007:660 och 661. 15 kap 34 § MB. Se även avsnitt 2.C. Tillstånd till täkt får lämnas endast om det för tillståndet ställs säkerhet, se 9 kap 6a § MB
KOMPENSATIONSÅTGÄRDER	16 kap 9 § punkt 3 MB, se avsnitt 2.E.
VERKSTÄLLIGHETSFÖRORDNANDE	22 kap 28 § jfr 19 kap 5 § punkt 11 MB, se avsnitt 2.B.
DELBESLUT	22 kap 26 § jfr 19 kap. 5 § punkt 9 MB, se avsnitt 2.A.
KOPIOR av beslutet	Till NV, Lst och den kommunala nämnden samt till annan myndighet med vilken samråd skett i ärendet, 11 § FMH. Beslut som avser jordbruk skall även sändas till Jordbruksverket. Ofta skickas beslutet i vanligt brev till dem som inkommit med synpunkter på ansökan även om beslutet delges genom kungörelsedelgivning.
ÖVRIGT	Tillståndsprövningen enligt balken gäller även driften av verksamheten, inte bara anläggandet. Vid tillståndsprövning ska i förekommande fall MPD pröva dels fråga om strandskyddsdispens, se 7 kap 17 § punkt 2 MB och dels fråga om tillstånd krävs för att verksamheten påverkar ett Natura 2000-område, se 7 kap 28 a § och 7 kap 29 b § MB.

1.C. ÄNDRINGSTILLSTÅND. TILLSTÅNDSPLIKTIG UTÖKNING ELLER ÄNDRING AV VERKSAMHETEN

LAGRUM	16 kap. 2 § tredje stycket MB 5§ tredje stycket FMH jfr 9 kap 6 § MB. 2 och 3 §§ fo om MKB.
RÅD OCH ANVISNINGAR	Naturvårdsverkets handbok 2003:5 Tillståndsprovning och anmälan avseende miljöfarlig verksamhet. Boverkets allmänna råd 1995:5 Bättre plats för arbete
FÖRARBETEN	Prop. 2004/05:129 sid 59ff Prop. 1997/98:45 del 1, sid. 336f och del 2, sid. 112f Kommentaren 9:23 och 16:5 ff
BESLUTSINSTANS	MPD
BESVÄRSINSTANS	MD
ANSÖKAN OCH DESS INNEHÅLL	19 kap 5 § punkt 1 jfr 22 kap 1 § MB
* MKB	Ja, enligt 6 kap 1 § MB
* SÄKERHETSRAPPORT	22 kap 1 § p. 6 MB, se avsnitt 2.D
KOPIOR av ansökan	6-10 ex. enligt länsstyrelsens krav. Kopia till aktförvararen och miljönämnden samt till bl.a. motpart som har haft invändningar under samrådet, Lst (handläggaren), MPD (ordf + sakkunnig). Ansökan kan även lämnas i digital form.
KOMPLETTERINGSRUNDA	1. Vanligtvis till miljönämnden, ev. andra berörda instanser. 2. Föreläggande VU enl. 22 kap 2 § andra stycket jfr 19 kap 5 § punkt 2 MB. Föreläggande beslutas av MPD.
KUNGÖRELSE	Ja, det är huvudregeln enligt 19 kap 4 § punkt 1 MB och en skyldighet när det gäller MKB enligt 6 kap 8 § MB
UNDERRÄTTELSE	Olika rutiner för underrättelse till NV se dock 9 § FMH.
REMISS	19 kap 4 § punkt 2 MB Solfjädersremiss, om inte annat är påkallat, förslagsvis till: NV undantagsvis, miljönämnden och ev andra nämnder/ förvaltningar, (tekniska kontoret, räddningstjänsten), SRV (sevesoanläggning) och annan statlig myndighet. Internremiss inom Lst.

KOMMUNIKATION I ÖVRIGT	Sakägare och andra berörda
PRÖVNINGENS OMFATTNING	Kraven i förarbeten (prop. 1997/98:45, del 2, sid. 112) och i tidigare rättspraxis på omprövning av hela verksamheten även vid begränsade utbyggnader och ändringar har förändrats genom ett enklare förfarande vid ändringar av miljöfarlig verksamhet, s.k. ändrings-tillstånd enligt 16 kap 2 § tredje stycket MB. Om grundtillståndet är meddelat enligt miljöskyddslagen eller om verksamheten är en s.k. IPPC-verksamhet som inte är tillståndsprövad enligt balken bör ändringstillstånd inte meddelas (prop 2004/05:129 sid 64f).
SÄKERHET	9 kap 6 a § MB. 16 kap 3 § MB, ändrad SFS 2007:660 och 661. Se även avsnitt 2.C.
KOMPENSATIONSÅTGÄRDER	16 kap 9 § punkt 3 MB, se avsnitt 2.E.
VERKSTÄLLIGHETSFÖRORDNANDE	22 kap 28 § jfr 19 kap 5 § punkt 11 MB, se avsnitt 2.B.
DELBESLUT	22 kap 26 § jfr 19 kap 5 § punkt 9 MB, se avsnitt 2.A.
KOPIOR av beslutet	Till NV, Lst och den kommunala nämnden samt till annan myndighet med vilken samråd skett i ärendet, 11 § FMH. Beslut som avser jordbruk skall även sändas till Jordbruksverket. Ofta skickas beslutet i vanligt brev till dem som inkommit med synpunkter på ansökan även om beslutet delges genom kungörelsedelgivning.

1.D. UPPSKJUTNA VILLKORSFRÅGOR, FÖRORDNANDE OM PRÖVOTID

LAGRUM	22 kap 27 § jfr. 19 kap 5§ punkt 10 MB
RÅD OCH ANVISNINGAR	Naturvårdsverkets handbok 2003:5 Tillståndsprövning och anmälan avseende miljöfarlig verksamhet.
FÖRARBETEN	Prop. 1997/98:45 del 2 sid. 246f Kommentaren 22:48 ff
BESLUTSINSTANS	MPD
BESVÄRSINSTANS	MD
MKB	Inget krav enligt 6 kap 1 § MB.
SÄKERHETSRAPPORT	Nej
KOPIOR av ansökan	6-10 ex. enligt länsstyrelsens krav. Kopia till aktförvararen och miljönämnden samt till bl.a. motpart som har haft invändningar under samrådet, Lst (handläggaren), MPD (ordf + sakkunnig)
KOMPLETTERINGSRUNDA	Vanligtvis till miljönämnden, ev. andra berörda instanser.
KUNGÖRELSE	Kan förekomma enligt huvudregeln i 19 kap 4 § punkt 1 MB och en skyldighet enligt 6 kap 8 § MB om det skulle finnas en MKB i ansökan.
UNDERRÄTTELSE	Olika rutiner för underrättelse till NV, se dock 9 § FMH
REMISS	19 kap 4 § punkt 2 MB Solfjädersremiss, om inte annat är påkallat, förslagsvis till: NV undantagsvis, miljönämnden och ev andra nämnder/ förvaltningar (tekniska kontoret, räddningstjänsten), SRV (sevesoanläggning) och annan statlig myndighet. Internremiss inom Lst
KOMMUNIKATION I ÖVRIGT	Sakägare och andra berörda
PRÖVNINGENS OMFATTNING	Den del som omfattas av provotid.
SÄKERHET	-
KOMPENSATIONSÅTGÄRDER	-
VERKSTÄLLIGHETSFÖRORDNANDEN	Nej, ej villkorsfrågor, se avsnitt 2.B.

DELBESLUT

Nej

KOPIOR av beslutet

Till NV, Lst och den kommunala nämnden samt till annan myndighet med vilken samråd skett i ärendet, 11 § FMH

ÖVRIGT

Vid förlängning av prøvotid finns möjlighet att ändra provisoriska föreskrifter men prövningsmyndigheten torde när som helst ha rätt att ändra de provisoriska föreskrifterna. Tillåtligheten torde inte kunna sättas på prøvotid.

1.E. FÖRLÄNGNING AV IGÅNGSÄTTNINGSTIDEN

LAGRUM	24 kap 2§ MB
RÅD OCH ANVISNINGAR	-
FÖRARBETEN	Prop. 1997/98:45 del 2, sid. 253f samt 2000/2001:65 sid 36. Kommentaren 6:1 ff samt 24:8 f
BESLUTSINSTANS	MPD
BESVÄRSINSTANS	MD
ANSÖKAN OCH DESS INNEHÅLL	-
* MKB	Nej som huvudregel.
* SÄKERHETSRAPPORT	Tveksamt, se 22 kap 1 § punkt 6 MB, se avsnitt 2.D
KOPIOR av ansökan	6-10 ex. enligt länsstyrelsens beslut. Kopia till aktförvararen och miljönämnden, Lst (handläggaren), MPD (ordf + sakkunnig)
EV. KOMPLETTERING	-
KUNGÖRELSE	Kan undantagsvis behövas enligt 19 kap 4 § punkt 1 MB.
UNDERRÄTTELSE	Olika rutiner för underrättelse till NV, se dock 9 § FMH
REMISS	19 kap 4 § punkt 2 MB Solfjädersremiss, om inte annat är påkallat, förslagsvis till: NV undantagsvis, miljönämnden och ev andra nämnder/ förvaltningar (tekniska kontoret, räddningstjänsten). Internremiss inom Lst.
KOMMUNIKATION I ÖVRIGT	Sakägare och andra berörda
PRÖVNINGENS OMFATTNING	Får avgöras från fall till fall
SÄKERHET	Nej
KOMPENSATIONSÅTGÄRDER	-
VERKSTÄLLIGHETS FÖRORDNANDE	-
DELBESLUT	Nej

KOPIOR av beslutet

Till NV, Lst och den kommunala nämnden samt till annan myndighet med vilken samråd skett i ärendet, 11 § FMH

ÖVRIGT

Tillståndshavaren måste ansöka om förlängning innan den föreskrivna tiden har gått ut. Tillståndshavaren måste visa giltigt skäl för dröjsmålet eller att synnerliga olägenheter skulle uppstå om tillståndet förfaller. Prövningsmyndigheten får föreskriva nya eller strängare villkor efter vad som är skäligt. (Ansökan behandlas som ett ansökningsmål vilket bl.a. innebär att det kan hävdas att den ska innehålla en MKB enligt 6 kap. MB.)

1.F. ÄNDRING AV VILLKOR tillståndshavaren ansöker om villkorsändringen

LAGRUM	24 kap 8 § MB 22 kap 2a § jfr med 19 kap 5 § punkt 2a
RÅD OCH ANVISNINGAR	Naturvårdsverkets handbok 2003:5 Tillståndsprövning och anmälan avseende miljöfarlig verksamhet.
FÖRARBETEN	Prop. 1997/98:45 del 2, sid.259f samt 2000/2001:65 sid 35 f Kommentaren 6:1 ff samt 24:28 f
BESLUTSINSTANS	MPD
BESVÄRSINSTANS	MD
ANSÖKAN OCH DESS INNEHÅLL	19 kap 5 § punkt 1 jfr 22 kap 1 § MB
* MKB	Nej som huvudregel, se prop 2001/02 :65 sid 35.
* SÄKERHETSRAPPORT	22 kap 1 § punkt 6 MB, se avsnitt 2.D
KOPIOR av ansökan	6-10 ex. enligt länsstyrelsens beslut. Kopia till aktförvararen och miljönämnden samt till bl.a. motpart som har haft invändningar under samrådet, Lst (handläggaren), MPD (ordf + sakkunnig)
KOMPLETTERINGSRUNDA	1. Vanligtvis till miljönämnden och ev. andra berörda instanser. 2. Föreläggande VU enl. 22 kap 2 § andra stycket jfr 19 kap 5 § punkt 2 MB.
KUNGÖRELSE	Kan undantagsvis behövas.
UNDERRÄTTELSE	Olika rutiner för underrättelse till NV se dock 9 § FMH
REMISS	19 kap 4 § p.2 MB Solfjädersremiss, om inte annat är påkallat, förslagsvis till: NV, miljönämnden och andra nämnder/förvaltningar (tekniska kontoret, räddningstjänsten), SRV (sevesoanläggning) och annan statlig myndighet. Internremiss inom Lst
KOMMUNIKATION I ÖVRIGT	Sakägare och andra berörda
PRÖVNINGENS OMFATTNING	Avgränsning till det som ansökan avser.

Ansökan kan innebära en tillståndspliktig ändring av verksamheten och då gäller förfarandet enligt avsnitt 1.B. eller 1.C.

SÄKERHET	16 kap 3 § MB, se avsnitt 2.C.
KOMPENSATIONSÅTGÄRDER	16 kap 9 § punkt 3 MB, se avsnitt 2.E.
VERKSTÄLLIGHETSFÖRORDNANDE	22 kap 28 § jfr 19 kap 5 § punkt 11 MB, se avsnitt 2.B.
DELBESLUT	Tveksamt, se dock 22 kap 26 § jfr 19 kap 5 § punkt 9 MB, se avsnitt 2.A.
KOPIOR av beslutet	Till NV, Lst, miljönämnden samt till annan myndighet med vilken samråd skett i ärendet, 11 § FMH
ÖVRIGT	Mildring eller upphävande av villkor endast om det är uppenbart att villkoren inte behövs, är för stränga eller om nya omständigheter framkommit. – Villkoren kan även ändras i skärpande riktning.

1.G. OMPRÖVNING AV TILLSTÅND eller ÄNDRING AV VILLKOR.

Myndigheter NV, KK eller Lst ansöker om prövningen.

LAGRUM	24 kap 5 § första stycket, 24 kap 7 § MB 22 kap 2 a § jfr med 19 kap 5 § punkt 2 a MB 31 och 32 §§ lagen om införande av MB
RÅD OCH ANVISNINGAR	-
FÖRARBETEN	Prop. 1997/98:45 del 2, sid. 256-259. Prop 2001/02:65 sid 37 f Kommentaren 24:1ff
BESLUTSINSTANS	MPD
BESVÄRSINSTANS	MD
UTREDNINGSMATERIAL	Tillståndshavaren är skyldig att tillhandahålla utredning enligt 22 kap 2 a § jämfört med 19 kap 5 § punkt 2 a MB.
SÄKERHETSRAPPORT	-
MKB	-
KOMPLETTERINGSRUNDA	1. Vanligtvis till miljönämnden, ev. andra berörda myndigheter. 2. Förelägga VU enl. 22 kap 2 a § andra stycket jfr med 19 kap 5 § punkt 2 a MB.
KUNGÖRELSE	Ja, det är huvudregeln enligt 19 kap 4 § p.1 MB + underrätta VU särskilt
UNDERRÄTTELSE	Om Lst har beslutat att självmant ta upp frågan om omprövning av ett tillståndsbeslut ska miljönämnden underrättas enligt 9 § andra stycket FMH. Även NV bör underrättas.
REMISS	19 kap 4 § p.2 MB Solfjädersremiss, om inte annat är påkallat, förslagsvis till: NV, miljönämnden och ev andra nämnder och förvaltningar (tekniska kontoret, räddningstjänsten), SRV (sevesoanläggning) och annan statlig myndighet. Internremiss inom Lst

KOMMUNIKATION I ÖVRIGT	Sakägare och andra berörda
PRÖVNINGENS OMFATTNING	Hela verksamheten vid omprövning av tillståndsbeslut De delar av verksamheten som omfattas av villkorsändringen.
SÄKERHET	16 kap 3 §, 9 kap 6 a § och 15 kap 34 § MB, se avsnitt 2.C.
KOMPENSATIONSÅTGÄRDER	16 kap 9 § punkt 3 MB, se avsnitt 2.E.
VERKSTÄLLIGHETSFÖRORDNANDE	Nej, se avsnitt 2 B.
DELBESLUT	Nej
KOPIOR av beslutet	Till NV, Lst och den kommunala nämnden samt till annan myndighet med vilken samråd skett i ärendet, 11 § FMH
ÖVRIGT	Gäller omprövning av tillåten produktionsmängd eller annan liknande bestämmelse om verksamhetens omfattning. När det gäller ändring av villkor, se föregående avsnitt 1.F. Ansökan om prövning hos MD får göras av NV, KK och Lst. Är Lst prövningsmyndighet kan Lst självmant ta upp frågan om omprövning. TM bör underrätta prövningsmyndigheten om omprövning bör ske. Prövningsmyndigheten får inte meddela så ingripande villkor eller andra bestämmelser att verksamheten inte längre kan bedrivas eller att den avsevärt försvåras. OBS Rättskraftsregeln – ny 10-årsfrist på det som omprövningen avser.

1.H. ÅTERKALLELSE AV TILLSTÅND. Tillståndshavaren söker – endast verksamhet som inte är tillståndspliktig

LAGRUM	Frågan är inte reglerad i miljöbalken men får hanteras enligt allmänna förvaltningsrättsliga principer.
RÅD OCH ANVISNINGAR	-
FÖRARBETEN	-
BESLUTSINSTANS	MPD. Miljödomstol om A-anläggning ändrats så att verksamhet inte längre är tillståndspliktig.
BESVÄRSINSTANS	Tveksamt om beslutet kan överklagas, utom möjligen av TM.
MKB	Nej
SÄKERHETSRAPPORT	Nej
KOPIOR av ansökan	Enligt länsstyrelsens bedömning. Kopia till miljönämnden, Lst (handläggaren) och till MPD (ordf + sakkunnig)
EV. KOMPLETTERING	Kan undantagsvis behövas
KUNGÖRELSE	Kan oftast undvaras, se 19 kap 4 § punkt 1 MB
UNDERRÄTTELSE	NV ska meddelas om ansökan vilket lämpligen görs genom att en kopia av kungörelsen sänds till NV, enligt 9 § FMH
REMISS	19 kap 4 § punkt 2 MB Om inte annat är påkallat, till tillsynsmyndigheten.
KOMMUNIKATION I ÖVRIGT	-
PRÖVNINGENS OMFATTNING	-
SÄKERHET	Återställande av eventuell säkerhet
KOMPENSATIONSÅTGÄRDER	Nej
VERKSTÄLLIGHETSFÖRORDNANDE	Nej. Om tillsynsmyndigheten godtagit begäran torde beslutet gälla omedelbart, om inte annat förordnats, jfr. ovan ang. Besvärsinstans och nedan under Övrigt.
DELBESLUT	Nej

KOPIOR av beslutet

Till NV, Lst och den kommunala nämnden samt till annan myndighet med vilken samråd skett i ärendet, 11 § FMH

ÖVRIGT

Ärendet ska remitteras till tillsynsmyndigheten före avgörande – ev. kan nämnden anse att tillstånd krävs och avse att förelägga om tillstånd. Viktigt att samordna ikraftträdande av återkallelsen med ev. beslut av tillsynsmyndigheten om föreläggande om skyddsåtgärder (B-anläggning övergår till C).

1.I. ÅTERKALLELSE AV TILLSTÅND – Lst ansöker om återkallelse av tillstånd

LAGRUM	24 kap 3 och 7 § MB samt 5 och 31 §§ lagen om införande av miljöbalken
RÅD OCH ANVISNINGAR	-
FÖRARBETEN	Prop. 1997/98:45 del 2, sid.254-256.
BESLUTSINSTANS	MPD
BESVÄRSINSTANS	MD
UTREDNINGSMATERIAL	Tillståndshavaren är skyldig att tillhandahålla utredning enligt 22 kap 2 a § jämfört med 19 kap 5 § punkt 2 a MB.
MKB	Nej, enligt 6 kap 1 § och 22 kap 1 § punkt 3 MB
SÄKERHETSRAPPORT	Nej
KOMPLETTERINGSRUNDA	-
KUNGÖRELSE	Ja, det är huvudregeln enligt 19 kap 4 § p.1 MB + underrätta VU särskilt.
UNDERRÄTTELSE	Om Lst har beslutat att självmant ta upp frågan om omprövning av ett tillståndsbeslut ska miljönämnden underrättas enligt 9 § andra stycket FMH. Även NV bör underrättas.
REMISS	19 kap 4 § p.2 MB Solfjädersremiss, om inte annat är påkallat, förslagsvis till: NV, miljönämnden och ev andra nämnder och förvaltningar (tekniska kontoret, räddningstjänsten), SRV (sevesoanläggning) och annan statlig myndighet. Internremiss inom Lst.
KOMMUNIKATION I ÖVRIGT	Sakägare och andra berörda
PRÖVNINGENS OMFATTNING	Hela verksamheten
SÄKERHET	Återställning av eventuell säkerhet
KOMPENSATIONSÅTGÄRDER	-

VERKSTÄLLIGHETSFÖRORDNANDE Nej, se avsnitt 2B.

DELBESLUT Nej

KOPIOR av beslutet Till NV, Lst och den kommunala nämnden samt till annan myndighet med vilken samråd skett i ärendet, 11 § FMH.

ÖVRIGT Tillsynsmyndigheten kan meddela förbud enligt 26 kap 9 § MB om det är nödvändigt för att undvika ohälsa eller att allvarlig skada på miljön. Tillsynsmyndigheten kan dock inte återkalla ett tillstånd, detta måste prövas av tillståndsgivande myndighet. Tillsynsmyndigheten bör underrätta prövningsmyndigheten om vad som framkommit vid tillsynen.

Återkallelsemöjligheten gäller även beslut enligt ML, se 5 § lagen om införande av miljöbalken.

1.J. FASTSTÄLLELSE AV VILLKOR SOM HAR DELEGERATS TILL LÄNSSTYRELSEN SOM TILLSYNSMYNDIGHET

LAGRUM	22 kap 25 § tredje stycket jfr. m. 19 kap 5§ p. 8 MB
RÅD OCH ANVISNINGAR	NVs handbok 2003:5 sid 90
FÖRARBETEN	Prop. 1997/98:45 del 2, sid. 245f
BESLUTSINSTANS	Lst
BESVÄRSINSTANS	MD
UNDERLAG	Miljödomstolens dom resp. Lst:s beslut
MKB	Nej
SÄKERHETSRAPPORT	Nej
EV. KOMPLETTERING	Från fall till fall
KUNGÖRELSE	Beroende på omfattningen, se 19 kap 4 § p. 1 MB
REMISS	19 kap 4 § p.2 MB Solfjädersremiss, om inte annat är påkallat, förslagsvis till: NV, Kommunen + miljönämnden (tekniska kontoret, räddningstjänsten), SRV (sevesoanläggning) och annan statlig myndighet, internt inom Lst.
KOMMUNIKATION I ÖVRIGT	Sakägare och andra berörda
PRÖVNINGENS OMFATTNING	Endast den del som delegerats
SÄKERHET	Nej (sådan villkor är troligtvis inte av mindre betydelse)
KOMPENSATIONSÅTGÄRDER	Nej
VERKSTÄLLIGHETSFÖRORDNANDET	Troligtvis inte, eftersom 26 kap 26 § MB gäller rena tillsynsfrågor.
DELBESLUT	Kan förekomma, se avsnitt 2.A.
KOPIOR av beslutet	Till NV, Lst och den kommunala nämnden samt till annan myndighet med vilken samråd skett i ärendet, FMH 11 §.
ÖVRIGT	Avser endast villkor av mindre betydelse.

1.K. ANMÄLNINGSÄRENDE som rör en mindre ändring av en tillståndspliktig verksamhet

LAGRUM	9 kap 6 § MB 22 § första stycket och 24 § FMH
RÅD OCH ANVISNINGAR	-
FÖRARBETEN	Kommentaren 9:22
BESLUTSINSTANS	Lst (Samråd med MPD om ändringen rör fråga som är under tillståndsprövning hos MPD)
BESVÄRSINSTANS	MD
MKB	I den utsträckning som det behövs i det enskilda fallet, se 25 § FMH
SÄKERHETSRAPPORT	-
KOPIOR av anmälan	3 ex. om A-anläggning, annars 2 ex. i övriga fall, se 25 § FMH
EV. KOMPLETTERING	-
KUNGÖRELSE	Ja, om MKB enligt 6 kap 8 § MB annars i enlighet med 19 kap 4 § p.1 MB
UNDERRÄTTELSE	NV om A-anläggning, annars miljönämnden/Lst i övriga fall, se 25 § FMH
REMISS	De statliga och kommunala myndigheter samt organisationer och enskilda som har ett särskilt intresse i saken, se 26 § FMH.
KOMMUNIKATION I ÖVRIGT	Sakägare och andra berörda, se ovan under Beslutsinstans.
PRÖVNINGENS OMFATTNING	Det som anmälan rör, se 27 § FMH.
SÄKERHET	-
KOMPENSATIONSÅTGÄRDER	-
VERKSTÄLLIGHETSFÖRORDNANDE	Ja, se 26 kap 26 § MB
DELBESLUT	-
KOPIOR av beslutet	Till NV, Lst och den kommunala nämnden samt till annan myndighet med vilken samråd skett i ärendet, 11 § FMH.

ÖVRIGT

Tillståndsplikt föreligger dock inte vid mindre ändring, om den inte innebär olägenheter av betydelse för människors hälsa och miljön enligt 5 § tredje stycket FMH. En ökning av tillståndsgiven produktion anses inte vara en mindre ändring även om ökningen skulle vara liten. Vad som avses med en mindre ändring måste bedömas från fall till fall. Mindre ändring skulle kunna vara när VU byter ut mindre delar av en processutrustning mot nya sådana som t.ex. har samma funktion, används för samma syfte eller är likartad men bättre i något avseende, eller när utbyte av process- eller rengöringskemikalier görs mot mindre farliga sådana kemikalier. (se TillsynsNytt nr 3 december 1999)

1.L. ANMÄLNINGSÄRENDE som har samband med ett tillståndsärende som prövas av MPD

LAGRUM	22 § sista stycket FMH
RÅD OCH ANVISNINGAR	-
FÖRARBETEN	Nej
BESLUTSINSTANS	MPD
BESVÄRSINSTANS	MD
MKB	Beror på omständigheterna, se 25 § FMH
SÄKERHETSRAPPORT	Nej, se avsnitt 2.D
HANDLÄGGNING	Om anmälan har samband (både beträffande tid och sakområde) med ett tillståndsärende som ska prövas av MPD, ska anmälan införlivas i och handläggas med tillståndsärendet, se rutiner för olika ärenden.
EV. KOMPLETTERING	Ev. ny kompletteringsrunda till miljönämnden och kommunen Ev. begära komplettering av tillståndsansökan.
REMISS	Ev. ny remissrunda
KUNGÖRELSE	Ev. ny kungörelse av ansökan, se 19 kap 4 § punkt 1 MB
KOMMUNIKATION I ÖVRIGT	Sakägare och andra berörda
PRÖVNINGENS OMFATTNING	Det som anmälan rör går in som en del i prövningen. MPD ska som regel pröva hela verksamheten, varför även anmälningsärendet omfattas av denna prövning om det har samband med den fråga som prövas av MPD.
SÄKERHET	-
VERKSTÄLLIGHETSFÖRORDNANDE	-
DELBESLUT	Nej
KOPIOR av beslutet	Till NV, Lst och den kommunala nämnden samt till annan myndighet med vilken samråd skett i ärendet, 11 § FMH
ÖVRIGT	Syftet med att MPD tar till sig ett anmälningsärende enligt 22 § tredje stycket FMH är att öppna en möjlighet att vid

tillståndsprövningen även ta till sig ett anmälningsärende som har samband med prövningsärendet om det i det enskilda fallet är lämpligt.

MPD kan själv behandla anmälan som en del av prövningsärendet.

Tänkbara utgångar är att

- beslut om att anmälan inte föranleder någon särskild åtgärd i tillståndsärendet —överlämnande till TM,
- beslut om att anmälan ska prövas inom ramen för tillståndsärendet.

2. SÄRSKILDA PRÖVNINGSMOMENT

2.A. HANTERING AV DELBESLUT OCH TILLÅTLIGHETSPRÖVNING

Tillåtlighetsfrågan kan avgöras genom delbeslut/deldom av (MD eller) MPD om inte prövning ska göras av regeringen enligt 17 kap. 1, 3,4 eller 4 a §§ MB.

LAGRUM	22 kap 26 § jfr 19 kap 5 § punkt 9 MB
FÖRARBETEN	Prop.1997/98:45 del 2, sid.246.
ÖVRIGT	Görs efter begäran från sökande vid tillståndsprövning. Även frågor om brådskande arbeten får avgöras genom delbeslut/deldom. Kungörelse och remissförfarandet måste vara färdigbehandlat.

2.B. HANTERING AV VERKSTÄLLIGHETSFÖRORDNANDE

LAGRUM	22 kap 28 § jfr 19 kap 5 § punkt 11 MB
FÖRARBETEN	Prop. 1997/98:45 del 2, sid. 247 f Kommentaren 22:51 f
ÖVRIGT	Tillståndet får tas i anspråk utan att det vunnit laga kraft. Ett skäl att meddela verkställighetsförordnande är t ex när arbeten måste utföras för den kommande vintern. Överklagas ett sådant tillstånd får MD/MÖD undanröja förordnandet innan överklagandet prövas, inhibition. Verkställighetsförordnande måste yrkas särskilt. Verkställighetsförordnande bör tillämpas med viss försiktighet och inte tillämpas då motstående intressen föreligger om bestridandet inte framstår som klart obefogat (prop. 1969:28, sid. 298) OBS! Ej verkställighetsförordnande i samband med villkorsfrågor, omprövning enligt 24 kap MB och förlängning av igångsättningstiden.

2.C. HANTERING AV SÄKERHETER

LAGRUM	9 kap 6 a §, 16 kap 3 § och 22 kap 25 § punkt 10 jfr med 19 kap 5 § punkt 8 MB.
FÖRARBETEN	Prop. 2006/07:95 sid 29, 107-114, 135-136.
TYP AV SÄKERHET	Alla former av säkerheter kan godtas, men sökanden måste

visa att den erbjudna säkerheten är betryggande. Säkerheten kan ställas successivt. Staten, kommuner, landsting och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet. Beträffande godtagbara former av säkerhet och betryggande säkerhet för stat och kommun, se ovan nämnda prop.

ÖVRIGT

För tillstånd till täkter och avfallsdeponier är huvudregeln att säkerhet ska ställas. Se 9 kap 6 a § MB och 15 kap 34 § MB. I övrigt bör kravet på säkerhet sättas som villkor i beslutet när det kan förutses att den aktuella verksamheten exempelvis kommer att avslutas inom viss tid och det då kan finnas behov av avhjälpande av en miljöskada och andra återställningsåtgärder eller om det ställs krav på att avfall fortlöpande ska forslas bort.

I praxis förekommer det olika modeller för beslut om säkerheter i täktärenden. En del MPD:er ser till att det redan vid tidpunkten för beslut i tillståndsärendet finns en säkerhet som kan prövas för godkännande medan andra föreskriver att säkerheten ska godkännas innan tillståndet får tas i anspråk. Godkännandet beslutas på vissa länsstyrelser av MPD och på andra av miljöskyddsmyndigheten eller motsvarande. Enligt 24 kap 5 § första stycket 12 är det möjligt att pröva frågor om justering av säkerheter. Se även 32 § FMH om skyldighet för en ny verksamhetsutövare att upplysa tillsynsmyndigheten om övertagandet av en verksamhet. En sådan förändring innebär i allmänhet att säkerheten måste omprövas. Säkerheter förvaras normalt hos länsstyrelsen.

2.D. HANTERING AV SÄKERHETSRAPPORT enligt Lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (SevesoL)

LAGRUM

10-11 §§ SevesoL, 7-9 §§ SevesoF, Räddningsverkets föreskrifter (SRVFS 2005:2) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor samt Arbetsmiljöverkets föreskrift (AFS 2005:19) om förebyggande av allvarliga kemikalieolyckor

RÅD OCH ANVISNINGAR

Naturvårdsverkets, Räddningsverkets och Arbetsmiljöverkets hemsidor, www.seveso.se, www.naturvardsverket.se, www.srv.se och www.av.se

FÖRARBETEN

Prop. 1998/99:64

SÄKERHETSRAPPORTEN	Säkerhetsrapport ska enligt 22 kap 1 § p.6 MB ingå i en tillståndsansökan. För verksamheter som omfattas av den högre kravnivån enligt sevesolagstiftningen erfordras tillstånd enligt bestämmelserna i 9 kap 6 § MB. Vad en säkerhetsrapport ska innehålla framgår av 9 § SevesoF och 3-9 §§, Räddningsverkets föreskrifter och 8 § Arbetsmiljöverkets föreskrifter.
ÖVRIGT	Rådets direktiv 96/82/EG av den 9 december 1996 om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår.

2.E. KOMPENSATIONSÅTGÄRDER

LAGRUM	16 kap 9 § punkt 3 MB
RÅD OCH ANVISNINGAR	-
FÖRARBETEN	Prop. 1997/98:45 del 2 sid. 209-210
ÖVRIGT	Vid bedömningen om villkor om kompensation skall meddelas har det betydelse hur allvarligt intrång som verksamheten innebär samt vilken nytta som åtgärden medför. Kompensation kan avse intrång i naturvårdsintressen, men även i andra allmänna intressen. Som exempel då en verksamhet tar i anspråk ett område där det finns bad-, parkerings- eller tältplats eller en sanitär inrättning, bör kunna krävas att VU ställer i ordning en ny liknande anordning på annan plats (se även prop. 1974:166 sid. 117).

2.F. DELEGATION AV VILLKOR AV MINDRE BETYDELSE

LAGRUM	22 kap 25 § tredje stycket jfr 19 kap 5 § punkt 8 MB
RÅD OCH ANVISNINGAR	-
FÖRARBETEN	Prop. 1997/98:45 del 2, sid. 245f
ÖVRIGT	MPD kan överlåta åt tillsynsmyndigheten att besluta om villkor av mindre betydelse.

2.G. PRÖVOTID

LAGRUM	22 kap 27 § jfr. med 19 kap 5 § punkt 10 MB
RÅD OCH ANVISNINGAR	-
FÖRARBETEN	Prop. 1997/98:45 del 2, sid. 246f
ÖVRIGT	Beslut om prövotid bör endast meddelas då ett verkligt behov föreligger t.ex. då verkningarna av verksamheten är svårbedömda eller då vald reningsteknik är obeprövad. Den uppskjutna frågan ska avgöras så snart det är möjligt.

2.H. ÖVERKLAGANDE KOMMER IN

KOPIA av överklagandet	Till MPD och handläggaren på miljöenheten
BESLUT	Ordföranden i MPD avgör om överklagandet har kommit in i rätt tid. MPD beslutar om avvisning av för sent inkommet överklagande. Ev. omprövning enligt 27 § förvaltningslagen beslutas av MPD
EXPEDIERING	Handlingarna (original) överlämnas snarast till miljödomstolen.
PARTSSTÄLLNING I MD	Miljöenheten företräder länsstyrelsen i överinstansen, <u>inte</u> MPD.
KOPIA av MD:s dom/beslut	1 ex. till MPD
ÖVRIGT	-

FÖRSLAG PÅ CHECKLISTA FÖR HANDLÄGGNING AV TILLSTÅNDSÄRENDEN ENLIGT 9 KAP MILJÖBALKEN

Denna checklista är tänkt att kunna användas av handläggare och kanslipersonal

ÄRENDE:

Datum/sign.

- Ansökan, inklusive MKB kommer in, diarieförs och lottas på handläggare och MPD (ordförande och sakkunnig) enligt varje länsstyrelses rutiner
- Ev. föreläggande enligt 22 kap 2 § MB att avhjälpa brister på VU:s bekostnad eller att avvisa ansökan
- Ärendet remitteras för eventuella kompletteringsönskemål till
 - Miljökontoret
 - Ev. andra delar av kommunen (tekniskt kontor, räddningstjänsten m.m.)
 - Internremisser:
 - Plan
 - Natur
 - Kultur
 - Beredskap
 - Ev. övriga (ex SRV vid Sevesoanläggningar)
- Begäran om komplettering inkommer
- Föreläggande om komplettering med angivande av tid för komplettering
- Komplettering inkommer
- Bedömning görs av om ärendet är komplett
- Ansökan med MKB kungörs i ortstidning, bekostas av VU
- Kopia av kungörelsen skickas till NV
- Meddelande skickas till utsedd aktförvarare

- Ärendet remitteras för yttrande till
 - Miljönämnden _____
 - Övriga statliga och kommunala myndigheter som är direkt berörda (t.ex. Räddningstjänsten, SRV, Fiskeriverket) _____
 - Andra som har agerat i ärendet _____
- Ev. beslut, enligt 19 kap 3 § MB att ärende hos kommun ska handläggas av MPD _____
- Inkomna yttrande kommuniceras med VU _____
- Kallelse till ev. sammanträde kungörs i ortstidning samt meddelas VU, miljönämnden och alla andra som yttrat sig i ärendet. Kungörelsen bekostas av VU _____
 - Sammanträde och vid behov besiktning genomförs _____
 - Protokoll upprättas _____
- Beslutsförslag med villkor upprättas av ME _____
- Enligt rutiner på vissa lst: Yttrandet remitteras till VU och vid behov remissinstanser och andra som yttrat sig i ärendet. _____
- Ärendet föredras av ME för MPD _____
- Beslut i prövningsärendet _____
- Protokoll upprättas _____
- Beslutet expedieras till berörda myndigheter enligt 11 § FMH och till andra som yttrat sig i ärendet. Om kungörelsedelgivning används ska ett särskilt beslut fattas om detta. Kungörelse av beslutet i ortstidningar _____
- Beslutet skickas till aktförvararen _____
- Beslutet läggs in i EMIR _____

Ev. överklagande kommer in

- Miljöprövningsdelegationen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid _____
- Miljöprövningsdelegationen utreder ev. omprövning av beslutet _____
- Samtliga handlingar i ärendet sänds till Miljödostolen, om omprövning inte sker _____

Tillstånd enligt miljöbalken till miljöfarlig verksamhet

Syftet med delprojektet har varit att ta fram en mall för enhetlig utformning av beslut i ärenden som prövas av Länsstyrelsens miljöprövningsdelegation.

Mallen är utformad med utgångspunkt från en fullständig nyprövning av en anläggning men med alternativ för bl a ändring och utökning av verksamhet.

I kapitel 4 Tillstånds- och villkorsformuleringar finns flera alternativ till rubriker och ärendemeningar mm.

Målgrupp är handläggare vid länsstyrelserna som bereder ärenden som är prövningspliktiga enligt 9 kap miljöbalken.

I arbetsgruppen har ingått miljövarddirektör Kerstin Kvarnström och projektledare chefsjurist Jan Pesula, Länsstyrelsen i Västmanlands län, avdelningsdirektör Lise-Lotte Norin, Länsstyrelsen i Västmanlands län, länsassessor Bo Grönlund, Länsstyrelsen i Örebro län och miljövarddirektör Gunnar Nilsson, Länsstyrelsen i Norrbottens län.

I slutbearbetningen av projektet har i övrigt deltagit chefsjurist Gösta Törnblom, Länsstyrelsen i Gävleborgs län.

Vid revidering 2007-2008 har länsstyrelserna i Kronobergs, Blekinge, Skåne och Hallands län deltagit.

Tillstånd enligt miljöbalken till miljöfarlig verksamhet

Disposition

Beslut

Redogörelse för ärendet

Ansökan av åtaganden och slutliga yrkanden

Sökandens beskrivning av verksamheten

Yttranden

Bolagets/sökandens bemötande av uppgifter

(Sammanträde)

Miljöprövningsdelgationens bedömning/skäl för beslut

Tillstånd enligt miljöbalken till miljöfarlig verksamhet

(Verksamhets kod (-er) enligt bilaga till förordning (1998:899): X)

Beslut

Kommentar: Vissa rubriker/avsnitt nedan kan utgå om de inte behövs i det enskilda fallet

Tillstånd

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i X-län lämnar X AB (organisationsnummer X), nedan kallat bolaget/företaget/kommunen, tillstånd enligt 9 kapitlet miljöbalken att på fastigheten X i X kommun (i befintlig anläggning) bedriva/lagra/tillverka/ ... till en årlig produktion av ... alt tillstånd till att uppföra/ fortsatt och/eller utökad produktion av

Tillståndet gäller /till och med den X/tills vidare.

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen godkänner/ har i ett särskilt beslut den X godkänt/ miljökonsekvensbeskrivningen i ärendet (med stöd av (6 kap 9 §) miljöbalken).

Villkor för verksamheten

1. Verksamheten ska /i huvudsak/ bedrivas i enlighet med vad bolaget angivit i ansökan eller i övrigt åtagit sig i ärendet, om inte annat följer av följande villkor.

2, 3, 4 etc. Villkor avseende

- Utsläpp till luft • Utsläpp till vatten
- Kemikaliehantering • Avfallshantering och återvinning • Hushållning med naturresurser och energi • Åtgärder mot allvarigare kemikalieolyckor • Buller • Efterbehandling
- Kontrollprogram

Se förslag till generella villkor i kap 4 avsnitt 1.

Bemyndigande

Miljöprövningsdelegationen överlåter med stöd av 19 kap 5§ och 22 kap 25 § tredje stycket miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att fastställa villkor angående.....(= villkor av mindre betydelse).

Kommentar: Placeras antingen efter villkor eller efter nästa avsnitt om det överläts till tillsynsmyndigheten att fastställa slutliga villkor i prøvotidsfråga. Se ytterligare exempel i kapitel 4 avsnitt

Uppskjutna frågor och föreskrifter under en prøvotid

Miljöprövningsdelegationen skjuter med stöd av 19 kap 5§ och 22 kap 27 § tredje stycket miljöbalken upp frågan om vilka slutliga villkor som ska gälla för

Bolaget ska under prøvotiden genomföra följande utredningar.

- U 1 • U 2 • Etc

Utredningarna med förslag till slutliga villkor ska lämnas till miljöprövningsdelegationen/ tillsynsmyndigheten/ senast den

Under prøvotiden och till dess att miljöprövningsdelegationen har beslutat annat ska följande provisoriska föreskrifter gälla.

- P 1 • P 2 • Etc.

Igångsättningstid

Den med tillståndet avsedda /utökade/ verksamheten ska ha satts igång senast den xx annars förfaller tillståndet /i denna del/. Bolaget ska meddela tillsynsmyndigheten innan verksamheten sätts igång.

/ Eftersom verksamheten pågår fastställer inte miljöprövningsdelegationen någon viss tid

inom vilken den med detta tillstånd avsedda verksamheten ska ha satts igång/

Verkställighetsförordnande

Länsstyrelsen förordnar med stöd av 19 kap 5§ och 22 kap 28 § första stycket miljöbalken att detta tillstånd får tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft.

Återkallelse av tidigare beslut

Miljöprövningsdelegationen återkallar med stöd av 24 kap 3 § första stycket 6 miljöbalken av länsstyrelsen/ koncessionsnämnden för miljöskydd/ miljödomstolen/ tidigare meddelat tillstånd den xx (dnr xx). Återkallelsen gäller från och med att tillståndet har vunnit laga kraft/ och har tagits i anspråk/.

Säkerhet

Detta tillstånds giltighet är enligt 16 kap 3 § miljöbalken beroende av att bolaget/ företaget ställer säkerhet (t.ex. i form av en bankgaranti) uppgående till xx kr för kostnaderna för efterbehandling eller andra återställningsåtgärder som verksamheten kan föranleda. Säkerheten ska vara godkänd av Länsstyrelsen/Miljöprövningsdelegationen innan tillstånd får tas i anspråk. Fler alternativa skrivexempel finns i avsnitt 4:

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Ansökan föranleds av....(Kommentar: kortfattat om orsaken till ansökan – nyetablering, utökning, etc.)

Tidigare beslut

Länsstyrelsen/ miljöprövningsdelegationen/ koncessionsnämnden för miljöskydd/ miljödomstolen/ lämnade den xx tillstånd (dnr) enligt miljöskyddslagen/ miljöbalken att på fastigheten X i x bedriva ... (Kommentar: något om tidigare bedrivna verksamhet och dess omfattning (tillståndsgiven eller anmäld))

Samråd

Samråd har skett med Länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och med de enskilda som har antagits bli särskilt berörda av verksamheten. Samrådet har skett genom annonsering i ortspressen/ direktinformation/ Kommentarer: Utförligare referat skrivs under ”Sökandens beskrivning av verksamheten...”

(Vid betydande miljöpåverkan) Verksamheten är, enligt bilaga 1 till förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar, av den typ som alltid kan antas medföra betydande miljöpåverkan./ Länsstyrelsen har, vid prövning av om verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan enligt kriterierna i bilaga 2 till förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar, i beslut den x funnit att den planerade/ändringen av/ verksamheten / medför betydande miljöpåverkan i den mening som avses i 6 kap. 4 § miljöbalken. /Samråd har därför även genomförts med X. Samrådet har skett genom x.

(Vid icke betydande miljöpåverkan) Länsstyrelsen har, vid prövning av om verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan enligt kriterierna i bilaga 2 till förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar, i beslut den x funnit/ansett/ att den planerade/ändringen av/ verksamheten inte medför betydande miljöpåverkan i den mening som avses i 6 kap. 4 §

Ärendets handläggning

Bolagets tillståndsansökan med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning; kom in den x. Ansökan, inklusive miljökonsekvensbeskrivningen, kungjordes deni tidningarna och har sänts på remiss. Handlingarna har hållits tillgängliga för allmänheten hos aktförvararen Yttranden har kommit in från... Sökanden har beretts tillfälle att lämna

synpunkter på de yttranden och remissvar som inkommit och vad som i övrigt tillförts ärendet.

Sammanträde enligt 19 kap. 4 § punkten 3 miljöbalken har hållits den.../och besiktning av platsen/anläggningen har skett.

(Miljöprövningsdelegationen har bedömt att ärendet inte skulle tillföras något nytt genom ett sammanträde enligt 19 kap. 4 § punkten 3 miljöbalken. Något sammanträde har därför inte hållits.)

Ett förslag till beslut har kommunicerats samtliga berörda i ärendet. (Ej obligatoriskt moment).

Synpunkter har därefter kommit in från X

Orientering

Kommentar: En beskrivning av aktuellt område kan göras enhetligt här, oberoende av hur det beskrivits i ansökan. Alternativt kan dessa uppgifter placeras under ”Sökandens beskrivning av verksamheten” eller under ”Miljöprövningsdelegationens skäl för beslut”.

Lokalisering

Verksamheten är lokaliserad till /planeras att lokaliseras till/ fastigheten X i X kommun. Recipient är X, som ingår i X avrinningsområde. Närmaste omgivning utgörs av X.

Planbestämmelser

Området är /är inte/ planlagt genom detaljplan eller områdesbestämmelser.

Översiktsplanen anger för området ifråga att...

Avstånd till närmaste bebyggelse
Natura 2000-områden i närheten

Områden av riksintresse i närheten

Andra skyddade eller värdefulla områden i närheten

Ansökan med åtaganden och slutliga yrkanden

Bolaget ansöker om tillstånd till ... på fastigheten...

Bolaget yrkar.....Kommentar: kort om verksamhet, villkor och lokalisering. Andrahandsyrkande om lokalisering bör finnas med. Ev. begäran om verkställighetsförordnande.

Sökandens beskrivning av verksamheten

Teknisk beskrivning

Av ansökningshandlingarna och vad sökanden i övrigt angett framgår bl.a. följande:.....

Kommentar: Sammanfattning av den tekniska beskrivningen av nuvarande och planerad verksamhet (art och omfattning) med följande exempel på underrubriker

- Allmänt (historik, ägandeförhållanden och dylikt)
- Lokalisering, planbestämmelser och omgivning
- Verksamhetsbeskrivning
- Energiförsörjning
- Utsläpp till luft
- Utsläpp till vatten
- Bullerkällor
- Kemikaliehantering
- Avfallshantering
- Transporter
- Efterbehandlingsbehov av förorenad mark eller byggnader
- Övriga miljöfrågor
- Kontrollfrågor
- Ställande av säkerhet

Miljökonsekvensbeskrivning

Av bolaget föreslagna skyddsåtgärder/försiktighetsmått/begränsningar innebär att lokaliseringen av verksamheten till X skulle

få följande effekter för människors hälsa och miljön. (Genomgång av effekter). /Med de av bolaget föreslagna skyddsåtgärder/försiktighetsmått/begränsningar/ medför lokaliseringen av verksamheten till alternativet X följande effekter för människors hälsa och miljön. (Genomgång av effekter).

Kommentar: En sammanfattning av miljökonsekvensbeskrivningens innehåll, med följande exempel på underrubriker

- Alternativa lokaliseringar
- Nollalternativ
- Omgivningspåverkan (spridningsberäkning, bullerimmission, hälsokonsekvensbedömning, recipientpåverkan etc.)
- Miljö kvalitetsnormer
- Hänsynsreglerna
- Miljömål

Samråd

Vid samrådet har följande framkommit....

Kommentar: De viktigaste synpunkterna.

Yttranden

yy har i yttrande anfört bl.a. följande.

zz har i yttrande anfört bl.a. följande.

Bolagets /Sökandens/ bemötande av uppgifter

Bolaget har anfört bl.a. följande.....

(Sammanträde)

Vid sammanträdet enligt 19 kap. 4 § punkten 3 miljöbalken (offentligt sammanträde) framkom, utöver vad som framgår ovan, följande...

Miljöprövningsdelegationens bedömning/Skäl för beslut

Miljökonsekvensbeskrivningen

Enligt Miljöprövningsdelegationens bedömning uppfyller miljökonsekvensbeskrivningen kraven i 6 kap. miljöbalken.

Miljökonsekvensbeskrivningen ska därför godkännas.

Kommentar: Om utförligare motivering behövs, se utförligt textförslag i kap 4.

Val av plats

Enligt 2 kap. 6 § första stycket miljöbalken ska det för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön, i den utsträckning det inte är orimligt enligt 2 kap. 7§ miljöbalken.

Kommentar: Om det behövs för motiveringen kan det ingå en genomgång av väntade effekter, och bedömning av dessa och möjligheter till försiktighetsmått, t.ex. om det innebär att lokaliseringen ifrågasätts. Här följer några exempel på utfall av bedömningen.

1. Miljöprövningsdelegationen anser att den föreslagna lokaliseringen, med de skyddsåtgärder/försiktighetsmått/begränsningar, den hushållning med råvaror och energi samt de produktval som bolaget har föreslagit, uppnår ändamålet med verksamheten med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön.

2. För att den föreslagna lokaliseringen ska kunna accepteras måste mer långtgående skyddsåtgärder/försiktighetsmått/begränsningar/hushållning med råvaror och energi samt produktval vidtas än vad bolaget angivit i ansökan. Dessa skyddsåtgärder preciseras nedan.

3. Det är inte ekonomiskt möjligt/tekniskt möjligt/ att ställa sådana krav på verksamheten att den sökta lokaliseringen skulle kunna accepteras. Miljöprövningsdelegationen anser således att den alternativa lokaliseringen, med de skyddsåtgärder/ försiktighetsmått/ begränsningar/, den hushållning med råvaror och energi samt de produktval som Miljöprövningsdelegationen fastställt, uppnår ändamålet med verksamheten med mindre intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön än den sökta platsen, varför följaktligen ansökan ska avslås....

Planförhållanden

Ett tillstånd eller en dispens får enligt 2 kap. 6 § tredje stycket miljöbalken inte ges i strid med en detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen. Små avvikelser får dock göras, om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas.

Kommentar: Detta stycke behöver endast tas med om fastigheten dit verksamheten ska lokaliseras omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser

Platsen för den ansökta verksamheten omfattas av detaljplan, fastställd den xx. / Området som ansökan avser omfattas inte av detaljplan eller områdesbestämmelser. / Enligt översiktsplanen ska området

Den verksamhet som avses i tillståndet strider inte mot gällande detaljplan/ områdesbestämmelser för området dit verksamheten ska lokaliseras/ och verksamheten står också i överensstämmelse med intentionerna i översiktsplanen/.
Kommentar: Textförslag för avslag tas inte med här, eftersom det bör ha klarlagts redan vid samrådet.

Hushållningsbestämmelser

Av 2 kap. 6 § andra stycket miljöbalken framgår bl.a. att vid tillståndsprövning enligt 9 kap. ska bestämmelserna i 3 och 4 kap. tillämpas endast

i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden.

Kommentar: Detta stycke behöver endast tas med om verksamheten innebär ändrad markanvändning.

Alt. 1. Verksamheten innebär inte någon ändrad markanvändning.

Alt. 2. Verksamheten kommer att ta ny mark i anspråk och innebär en ändrad markanvändning, varför 3 och 4 kap. miljöbalken ska tillämpas vid denna prövning. Området för lokaliseringen är inte av riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken. Inte heller några andra intressen enligt 3 kap. 2-9 §§ miljöbalken berörs. (Skulle motsatsen vara fallet får en bedömning utifrån relevanta bestämmelser i 3 och 4 kap. göras; Kommer verksamheten påtagligt att försvåra/ skada/...Ev. intressekonflikter etc.)

Miljöprövningsdelegationen ska bedöma om verksamheten går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen (5 § förordningen (1998:896) om hushållning med mark och vattenområden). Fastigheten där verksamheten är belägna ... i översiktsplanen. Länsstyrelsens bedömning är att verksamheten går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av markresurserna. /När det gäller verksamhetens lämplighet med avseende på användning av vattenresurser, görs ingen bedömning i detta ärende då denna fråga prövas av miljödomstolen (se ovan under rubriken "Upplysningar")." OBS: gäller endast vid ändrad markanvändning och om 3 eller 4 kap miljöbalken berörs.

Kommentar: Obs! Vid tillämpning av 3 och 4 kap. miljöbalken måste hänsyn tas till 1 kap. 1 § miljöbalken. Avvägningsresultat kan således skilja sig från tidigare avvägningar enligt 3 och 4 kap. miljöbalken)

Natura 2000

Särskilt tillstånd enligt 7 kap. 28 a och 29b § miljöbalken krävs om en verksamhet på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett s.k. Natura 2000-område. Miljöprövningsdelegationen (miljöprövningsdelegationen) konstaterar att verksamheten...

Kommentar: Om sådant tillstånd krävs, ska det enligt 7 kap 29b§ 2 st prövas samtidigt av miljöprövningsdelegationen, och det ska också då framgå av beslutsmeningen.

Miljö kvalitetsnormer

Tillstånd får enligt 16 kap. 5 § miljöbalken inte meddelas för en ny verksamhet som medverkar till att en miljö kvalitetsnorm överträds.

Verksamheten medverkar inte till att någon miljö kvalitetsnorm överträds.

(För det fall att norm befaras överskridas och åtgärd planeras: Verksamheten bedöms medverka till att miljö kvalitetsnormen för X överträds. Bolaget har dock åtagit sig att vidta sådana åtgärder att olägenheter från annan verksamhet upphör/minskar i sådan mån att möjligheterna att uppfylla miljö kvalitetsnormen ökar i inte obetydlig utsträckning.)

Miljö kvalitetsmål

Se skrivexempel i kapitel 4 avsnitt 3.

Bedömning av om verksamheten befaras medföra skada eller olägenhet av väsentlig betydelse

Kommentar: Om Länsstyrelsen/ miljöprövningsdelegationen kommer fram till att verksamheten befaras medföra skada eller olägenhet av väsentlig betydelse, får verksamheten tillåtas endast om regeringen finner att det finns särskilda skäl.

Motivering av villkor

Kommentarer: Behovet av villkor ska vägas utifrån 22 kap 25 § miljöbalken (samt 25 a, b §§ samma kapitel). (Utsläpp till vatten och

luft, energi, buller, avfall, kemikaliesäkerhet, resurshushållning, efterbehandling, ställande av säkerhet etc.) Under denna rubrik går villkoren lämpligen igenom i samma ordningsföljd som föreskrivits i tillståndsbeslutet. Miljöbalkens mål ska beaktas och villkoren ska vid behov motiveras. Yrkanden i yttranden ska som huvudregel kommenteras och bedömas.

Genom principiella beslut från Miljööverdomstolen (2009-01-29: M 1303-07 och M 3792-07) uttalas att begreppen gräns- och riktvärden bör mönstras ut i villkor som innehåller begränsningsvärden. I villkor med begränsningsvärden ska anges ramar för hur kontroll av begränsningsvärdet ska ske, med avseende på tillsyn, besiktning och kontroll såsom utsläppskontroll med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod.. Den närmare utformningen av kontrollen kan sedan anges i kontrollprogram.

Prövotidsfrågor och provisoriska föreskrifter

Kommentar: Om en fråga behöver sättas på prövotid, se formuleringsförslag i kapitel 4..

Bemyndigande (Överlåtelse av villkorsskrivning)

Se kapitel 4 avsnitt 5

Hänsynsreglerna

Kommentar: Om det behövs kan det ingå en översiktlig bedömning av hur hänsynsreglerna i 2 kap miljöbalken uppfylls.

Ekonomisk säkerhet

Enligt 16 kap 3 § miljöbalken miljöbalken / samt 15 kap. 34 § (deponering av avfall) / 9 kap. 6 a § (täkt)/ får tillstånd för sin giltighet göras beroende av att den som avser att bedriva verksamheten ställer säkerhet för kostnaderna för det avhjälpande av en miljöskada och de andra återställningsåtgärder som verksamheten kan föranleda. För ansökt verksamhets bedöms....

Kommentar: Behovet av säkerhet ska alltid bedömas. Om säkerheten ska ställas efter hand måste detta framgå av en plan.

Verkställighetsförordnande

Bolagets yrkande/begäran om verkställighetsförordnande bör /inte/ godtas/ bifallas då det /i huvudsak gäller en befintlig verksamhet, /åtgärden X är angelägen från miljöskyddssynpunkt/ och då det /inte/ har framkommit några invändningar mot att verkställighetsförordnande lämnas.

Miljöprövningsdelegationens sammanfattande bedömning

Exempel på olika formuleringar finns i kapitel 4.

Särskilda upplysningar

Detta tillstånd befriar inte bolaget/företaget/ kommunen/ från skyldigheten att iaktta vad som gäller enligt andra bestämmelser för den anläggning eller verksamhet som tillståndet avser.

Länsstyrelsen vill särskilt upplysa om följande:
Exempel på särskilda upplysningar finns i kapitel 4, avsnitt 6.

Hur man överklagar,

se bilaga (x)

Beslut om kungörelsedelgivning,

se bilaga (y)

Miljöprövningsdelegationens beslut i ärendet har fattats av (titel) XX (ordförande) och (titel) YY (miljöskakunnig).

Föredragande har varit (titel) ZZ. (I förekommande fall också: I den slutliga handläggningen av ärendet har i övrigt deltagit...)

(XX) (YY) / ev föredragande

Kopior till:
Miljö- och hälsoskyddsnämnden (eller motsvarande nämnd) i X kommun,
Naturvårdsverket,
övriga remissinstanser
kända sakägare
aktförvararen

Kapitel 4

Besluts- och villkorsformuleringar

Syftet med projektet har varit att ta fram en förteckning utifrån länsstyrelsernas samlade erfarenhet av bra villkor, beslutsmeningar och andra texter som ofta förekommer i beslut om tillstånd till miljöfarlig verksamhet. Slutprodukten är tänkt att kunna användas som en förteckning över välbeprövade och formellt korrekta uttryck och texter som kan bidra till att höja kvalitén och enhetligheten i beslutsfattandet.

I kapitel 3 Förslag till beslutsmall, som innehåller exempel på disposition av ett tillståndsbeslut, finns också förslag på lämpliga beslutsformuleringar.

Villkorsformuleringar och andra texter kan behöva anpassas till och kompletteras med villkor mm efter lokala förhållanden.

Målgrupp är handläggare på miljöskydds-enhet, rättsenhet och miljöprövningsdelegationerna.

I arbetsgruppen har ingått

Förste länsassessor Magnus Sandström, projektledare, och miljöskyddshandläggare Carina Blid, båda vid Länsstyrelsen i Västra Götalands län, länsassessor Bengt Josefsson, Länsstyrelsen i Jönköpings län och miljöskyddsdirektör Johan Mannheimer, Länsstyrelsen i Värmlands län.

Därutöver har branschszak-kunniga och andra handläggare bidragit med synpunkter på materialet.

Vid revidering 2007-2008 har länsstyrelserna i Kronobergs, Blekinge, Skåne och Hallands län deltagit. I den reviderade versionen 2008 har detaljerade villkorsförslag för vissa branscher utgått. Det är upp till förekommande branschgrupper att upprätta exempelsamlingar/rekommendationer om branschspecifika villkor.

Besluts- och villkorsformuleringar

Disposition

Avsnitt 1

Exempel på generella villkor för flertalet verksamheter

Avsnitt 2

Huvudrubrik och beslutsmening

Avsnitt 3

Vissa särskilda formuleringar som kan användas under rubriken "Miljöprövningsdelegationens bedömning"

Avsnitt 4

Överlåtelse åt tillsynsmyndighet att fastställa villkor av mindre betydelse

Avsnitt 5

Prövotidsbeslut och provisoriska föreskrifter

Avsnitt 6

Upplysningar

Avsnitt 7

Expertstöd

Avsnitt 1

Exempel på generella villkor för flertalet verksamheter

Dessa förslag till villkor svarar mot omfattningen av villkor enligt 22 kap. 25 § miljöbalken. För anläggningar för deponering av avfall och för förbränning av avfall finns särskilda krav på villkor i 22 kap 25 a,b §§ miljöbalken. Det finns också särskilda, generella föreskrifter för vissa verksamheter. Observera att förslagen endast är exempel: flera typer av villkor kan vara aktuella beroende på omständigheter i det enskilda fallet

Det allmänna villkoret

1. Verksamheten ska bedrivas i /huvudsaklig/ överensstämmelse med vad bolaget har angivit i ansökningshandlingar eller i övrigt åtagit sig i ärendet, om inte annat framgår av nedanstående villkor.

Utsläpp till luft

1. Stoffutsläppet får inte överstigamg/m³ normal, torr gas. Begränsningsvärdet ska kontrolleras genom...
2. Bolaget ska vidta åtgärder så att verksamheten inte ger upphov till damning.
3. Utsläpp av får inte ske efter den
4. Luft från produktionen som innehåller flyktiga organiska ämnen (VOC) ska behandlas i en renings- eller återvinningsanläggning innan avledning sker till omgivningen. Reningsgraden ska vara minst%. Tillgängligheten av reningsanläggningen ska vara minst % av drifttiden.
5. Utsläppet till luft av flyktiga organiska ämnen (VOC) får inte överstiga ton per år. Andelen aromatiska flyktiga organiska ämnen får inte överskrida ton per år. Begränsningsvärdena ska kontrolleras genom...

6. Om luktstörningar uppstår vid närliggande bostäder ska åtgärder för att /förebygga och/ begränsa störningarna vidtas i samråd med tillsynsmyndigheten.
7. Återvinningsanläggning för ska vara installerad och tagen i drift senast den.....
8. Utsläppet av får uppgå till högst% av förbrukad mängd råvara. Begränsningsvärdet ska kontrolleras genom...
9. Utgående luft, innehållande..... ska släppas ut minst meter över taknock.

Utsläpp till vatten eller mark

1. Orenat processavloppsvatten får inte släppas ut.
2. För processavloppsvatten som efter rening ska avledas till det kommunala avloppsnätet eller till recipient ska följande begränsningsvärden gälla.

Parameter Begränsningsvärde
(t.ex. mg/l eller kg/år)

.....

Begränsningsvärdena ska kontrolleras genom...

3. Dagvatten som kan vara förorenat av kemiska produkter eller råvaror ska behandlas i reningsanläggningen för processavloppsvatten.
4. Vid haveri eller omfattande driftsstörning i process- eller reningsutrustningen ska processen avbrytas till dess att reningsutrustningen åter är i funktion.
5. En buffert- eller uppsamlingsbassäng, som ska kunna innehålla m³ i händelse av driftstörningar i produktionen eller vid tillfälliga stopp, ska finnas tillgänglig senast den....
6. Släckvatten från brand får inte ledas till det kommunala avloppsnätet.
7. Ett system för omhändertagande av släckvatten ska vara klart att användas senast den

Buller

Här följer några exempel med varianter av tidsangivelser. Om andra klockslag anges, beakta att EU har bestämt att natten ska vara minst 8 timmar. Det finns domar från MÖD som tar upp detta (M 7207-04).

1. Buller från anläggningen ska begränsas så att det inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder/ utbildningslokaler än
50 dB(A) dagtid (kl 07-18)
45 dB(A) kvällstid (kl 18-22) samt lördag, söndag och helgdag (kl 07-18)
40 dB(A) nattetid (kl 22-07).

Alternativt

- 50 dB(A) dagtid (kl 07-18)
- 45 dB(A) kvällstid (kl 18-22)
- 45 dB(A) sön- och helgdag (kl 07-18)
- 40 dB(A) nattetid (kl 22-07)

Alternativt

- 50 dB(A) vardagar måndag – fredag dagtid (kl 07.00 – 18.00)
- 40 dB(A) nattetid (kl 22.00 – 07.00)
- 45 dB(A) övrig tid.

För bullernivån vid närliggande arbetslokaler ska gälla 10 dB(A) högre värden än ovan angivna.

Momentana ljud nattetid (kl 22-07) får ej överskrida 55 dB(A).

Begränsningsvärdena ska kontrolleras genom...

4. Förslag till tilläggsvillkor för verksamheter som har bullervillkor enligt normen för befintlig industri: När nybyggnation, nyinstallation eller renovering av bullrande anläggningar äger rum ska bullerbegränsande åtgärder vidtas vid dessa anläggningar så att den sammanlagda bulleremissionen på sikt kan nedbringas till Naturvårdsverkets riktlinjer för nyetablerad industri, dvs. 5 B(A) lägre än vad som redovisats ovan med undantag för momentanvärden.

5. Buller från anläggningen ska begränsas så att det inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid områden för fritidsbebyggelse /områden som har planlagts för fritidsändamål/ än följande begränsningsvärden: Dagtid 40 dB(A), övrig tid 35 dB(A).

Begränsningsvärdena ska kontrolleras genom...

Kemikaliehantering och farligt avfall

1. Kemiska produkter och farligt avfall ska hanteras på sådant sätt att spill eller läckage inte kan nå avlopp och så att förorening av mark, ytvatten eller grundvatten inte kan ske
2. Kemiska produkter och farligt avfall ska lagras på ogenomsläpplig, invallad yta under tak. Uppsamlingsvolymen ska minst motsvara den största behållarens volym plus 10 % av summan av övriga behållares volym.
3. På förvaringstankar för kemiska produkter ska överfyllnadsskydd eller nivåvakter vara installerade. Dessa ska kontinuerligt övervakas genom optiskt eller akustiskt larm.
4. Tryck/vacuumventil ska finnas på avluftare för tanken. Vid fyllning av tanken ska undanträngda gaser tas tillbaka till levererande tank.
5. Tankar ska vara försedda med påkörningsskydd.
6. Markkulvertar för rörledningar där kemikalier transporteras ska vara så tät att vatten inte kan läcka in i kulverten. Kulverten får inte vara försedd med avlopp.
7. Golvbrunnar eller golvavlopp som leder till det kommunala avloppsnätet eller till recipient får inte förekomma där kemiska produkter och farligt avfall hanteras.
8. Dagvattenbrunnar ska vara så placerade att spill från lagring, lastning och lossning inte kan nå dagvattennätet.

9. Dagvattenbrunnar utomhus ska märkas ut. Absorptionsmedel samt anordning för att snabbt täta dagvattenbrunnarna ska finnas lätt tillgängliga och användas vid spill.
10. Spill av kemiska produkter råvaror och avfall ska omedelbart tas om hand på lämpligt sätt.
11. Det farliga avfall som uppkommer i verksamheten ska transporteras bort för omhändertagande minst X gånger per år. Kommentar: Om lagring mer än ett år betraktas det som en deponi enligt 5 § avfallsförordningen (1002:1063).
12. I miljörapporten ska förtecknas de under året använda kemiska produkterna. Miljörapporten ska även innehålla uppgifter om de utbyten av kemikalier som undersökts respektive genomförts under året.
13. Bolaget ska ha en avfallsplan som syftar till att avfallsmängderna minskar. Avfallsplanen ska utarbetas i samråd med tillsynsmyndigheten.

Hushållning med resurser

Villkor i lämplig omfattning om t.ex. transporter, energihushållning och energieffektivisering beroende på verksamhetens art och utbildad praxis.

Efterbehandling

1. Verksamhetsutövaren ska i samråd med tillsynsmyndigheten inom sex månader från det att detta beslut har tagits i anspråk påbörja utredning enligt MIFO fas 1, Naturvårdsverkets rapport 4918 "Metodik för inventering av förorenade områden" för att kartlägga eventuella behov av sanerings- och efterbehandlingsåtgärder av mark- och vattenområden, anläggningar och byggnader.
2. Om verksamheten orsakar föroreningar som uppmärksammas medan verksamheten pågår ska de utredningar, som behövs för att kunna avgöra om det har

uppkommit en föroreningskada enligt 10 kap 1 § miljöbalken, utföras utan onödigt dröjsmål. Om verksamheten har orsakat en sådan skada ska lämpliga efterbehandlingsåtgärder utredas och genomföras. Utredningar ska utföras i samråd med tillsynsmyndigheten.

Nedläggning av verksamheten

1. Om verksamheten eller någon del av verksamheten avvecklas ska avvecklingen omfatta genomförande av utredningar som behövs för att kunna avgöra om verksamheten eller delverksamheten har gett upphov till en föroreningskada enligt 10 kap 1 § miljöbalken. Om verksamheten har orsakat en sådan skada ska lämpliga efterbehandlingsåtgärder utredas och genomföras. Utredningar ska utföras i samråd med tillsynsmyndigheten.
2. Om verksamheten eller någon del av verksamheten avvecklas ska avvecklingen omfatta bortforsling av överblivna lagrade kemiska produkter och avfall från verksamheten eller delverksamheten för slutligt omhändertagande enligt gällande bestämmelser. Åtgärderna ska godkännas av tillsynsmyndigheten.
3. Om verksamheten i sin helhet eller någon del av denna upphör ska detta i god tid före nedläggningen anmälas till tillsynsmyndigheten. Kemiska produkter och farligt avfall ska då tas om hand. Bolaget ska vidare i samråd med tillsynsmyndigheten undersöka om marken på fastigheten är förorenad och i så fall också ansvara för att området efterbehandlas.
4. Bolaget ska till tillsynsmyndigheten i god tid före en nedläggning av hela verksamheten inge en avvecklingsplan och ifråga om del av verksamheten en anmälan om nedläggningen. Om det finns behov får länsstyrelsen efter anmälan föreskriva att

en avvecklingsplan ska ges in
Kommentar: Formulering enligt MÖD
2008-06-03 M696-07.

Kontroll

Ett förslag till kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast den.....

Kommentar: Enligt 22 kap. 25 § 3. miljöbalken ska en dom i förekommande fall innehålla villkor om tillsyn, besiktning och kontroll såsom utsläppskontroll med angivande av mätmetod mätfrekvens och mätmetod. Behovet av kontrollvillkor, utöver vad som följer av egenkontrollförfordningen och direkt av utsläppsvillkoren, får bedömas från fall till fall, t.ex. om tillsynsmyndigheten yrkar på villkor om kontrollprogram.

Avsnitt 2

Huvudrubrik och beslutsme- ning

Under detta avsnitt lämnas förslag på ett besluts huvudrubrik och beslutsmening. Huvudrubriken kan förslagsvis skrivas kortfattat och behöver inte innehålla uppgift om företagets namn, fastighetsbeteckning mm eftersom dessa uppgifter ändå finns i beslutsmeningen. Verksamhetskoden(-er) kan lämpligen anges omedelbart under huvudrubriken. Så korta skrivningar som möjligt eftersträvas.

Förhållandena i det enskilda ärendet styr ofta utformningen av beslutsmeningen. Nedan lämnas förslag till beslutstexter i olika normalsituationer. I kapitel 3 om utformning och disposition av tillståndsbeslut ges ett exempel på ett tillståndsbeslut för miljöfarlig verksamhet.

Huvudrubrik och beslutsmening kan skrivas på följande sätt såvitt avser

1. tillstånd till miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap.
2. återkallelse av tillstånd enligt 24 kap. 3 § miljöbalken
3. omprövning av tillstånd enligt 24 kap. 5 § miljöbalken
4. ändring av villkor enligt 24 kap. 5 § miljöbalken
5. upphävande av villkor enligt 24 kap. 5 § miljöbalken
6. upphävande av villkor enligt 24 kap. 8 § miljöbalken
7. ändring av villkor enligt 24 kap. 8 § miljöbalken
8. slutliga villkor
9. delbeslut enligt 22 kap. 26 § miljöbalken

1. Tillstånd enligt miljöbalken till miljöfarlig verksamhet

Verksamhetskod:

Beslut

(Se förslag till tillståndsbeslut i kapitel 3, Mall för tillståndsbeslut)

Alternativa formuleringar

Säkerhet

En ekonomisk säkerhet på X kronor för avhjälpande av en miljöskada och de andra återställningsåtgärder som verksamheten kan föranleda ska ställas i form av t ex pant, borgen (såsom för egenskuld) eller bankgaranti. Om två eller flera personer gemensamt ingår borgen ska den vara solidarisk. Säkerheten ska omprövas vart femte år eller vid tidpunkt som föranleds av särskild omständighet, såsom genomförande av en omfattande åtgärd. Säkerheten ska justeras och godkännas av länsstyrelsen. Verksamhetsutövaren ska inför omprövningen i god tid lämna in ett underlag för beräkningar av säkerheten.”

Alternativt förslag

Detta tillstånd är för sin giltighet beroende

av att bolaget /sökanden/ i enlighet med (15 kap. 34 § (deponering av avfall) / 9 kap. 6 a § (täkt) och) 16 kap. 3 § miljöbalken ställer säkerhet för kostnaderna för avhjälpande av en miljöskada och de andra återställningsåtgärder som verksamheten kan föranleda. Bolaget /sökanden har ställt en säkerhet om x miljon x tusen (ange beloppet i siffror inom parentes) kronor i form av en bankgaranti (t.ex.).

Alternativt förslag

Detta tillstånd är för sin giltighet beroende av att bolaget /sökanden/ i enlighet med (15 kap. 34 § (deponering av avfall)) / 9 kap. 6 a § (täkt) och) 16 kap. 3 § miljöbalken ställer säkerhet i form av en bankgaranti (t.ex.) uppgående till x miljon x tusen (ange beloppet i siffror inom parentes) kronor för avhjälpande av en miljöskada och de andra återställningsåtgärder som verksamheten kan föranleda.

2. Återkallelse av tillstånd

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom länsstyrelsen återkallar /med stöd av 24 kap. 3 § ... miljöbalken/ beslutet den /den del som avser... i beslutet den / om tillstånd till miljöfarlig verksamhet för X AB (nedan kallat bolaget) (om tillämpligt:/och förbjuder fortsatt verksamhet /).

Kommentar: Förbud endast då det är nödvändigt. Om återkallelse sker på verksamhetsutövarens egen begäran ska ingen hänvisning till 24 kap ske.

3. Omprövning av tillstånd

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom länsstyrelsen omprövar /med stöd av 24 kap. 5 § miljöbalken/ beslutet den om tillstånd till miljöfarlig verksamhet för X AB (nedan kallat bolaget) på så sätt att fr.o.m. den gäller/omfattar tillståndet

4. Ändring av villkor (myndighetsinitiativ)

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom länsstyrelsen ändrar /med stöd av 24 kap. 5 § miljöbalken/ villkor 6 X i beslutet den om tillstånd till miljöfarlig verksamhet för X AB (nedan kallat bolaget) enligt följande:

X. Utsläppet av.....

5. Upphävande av villkor (myndighetsinitiativ)

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom länsstyrelsen upphäver /med stöd av 24 kap. 5 § miljöbalken/ villkor i beslutet den om tillstånd till miljöfarlig verksamhet för X AB (nedan kallat bolaget).

6. Upphävande av villkor (Verksamhetsutövarens initiativ)

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom länsstyrelsen upphäver /med stöd av 24 kap. 8 § miljöbalken/ villkor i beslutet den om tillstånd till miljöfarlig verksamhet för X AB (nedan kallat bolaget).

7. Ändring av villkor (Verksamhetsutövarens initiativ)

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom länsstyrelsen ändrar /med stöd av 24 kap.8 § miljöbalken/ villkor X i beslutet den om tillstånd till miljöfarlig verksamhet för X AB (nedan kallat bolaget) enligt följande:

X. Användningen av

8. Slutliga villkor

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom länsstyrelsen fastställer följande slutliga villkor för X AB (nedan kallat bolaget) avseende.....

9. Delbeslut/tillåtlighetsprövning (Igångsättningsmedgivande)

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen lämnar, med stöd av 19 kap.5 § och 22 kap 26§ miljöbalken, och i avvaktan på slutligt avgörande, X AB (nedan kallat bolaget) tillstånd till (arbeten som behöver utföras) på fastigheten i kommun.

Kommentar: Denna typ av beslut förutsätter att ärendet har kungjorts och remissbehandlats.

Avsnitt 3

Vissa särskilda formuleringar som kan användas under rubriken ”Miljöprövningsdelegationens bedömning”

Godkännande av miljökonsekvensbeskrivning

Miljökonsekvensbeskrivningen (miljökonsekvensbeskrivning) som bifogas ansökan bedöms /i allt väsentligt/ vara tillräcklig i förhållande till de krav som ställs i 6 kap. 3 § miljöbalken. /Samråd har skett i god tid innan ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen upprättades samt i den omfattning som behövts med hänsyn till verksamhetens art och omfattning. miljökonsekvensbeskrivning har uppfyllt kraven i 6 kap 7 § miljöbalken./ Samrådet enligt 6 kap. 5 § miljöbalken har genomförts på ett tillfredsställande sätt./ Miljökonsekvensbeskrivningen identifierar och beskriver i tillräcklig utsträckning de direkta och indirekta effekterna av den planerade åtgärden i de avseenden som framgår av 6 kap. 3 och 7 §§ miljöbalken. Beskrivningen möjliggör även en samlad bedömning av dessa effekter på människors hälsa och miljö.

Lokaliseringsbedömningen

1. Det mark- och vattenområde som kommer att beröras av verksamheten omfattas inte av något riksintresse enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

2. Delar av området är klassat som riksintresse för naturvården. Under förutsättning att föreskrivna skyddsåtgärder vidtas bedömer miljöprövningsdelegationen att den planerade förändringen inte innebär risk för påtaglig skada på riksintresset. Enligt kommunens översiktsplan ska..... Anläggningen bedöms därför vara förenlig med bestämmelserna i miljöbalken om hushållning

med mark, vatten och andra naturresurser. Angående punkterna 1 och 2, se kraven på ställningstagande till riksintressen och ÖP enligt 5 § hushållningsförordningen (1998:896)/ Enligt kommunens översiktsplan ska..... Verksamheten kan således förenas med en från allmän synpunkt lämplig markanvändning. Jfr. 2 kap. 6 § andra stycket miljöbalken om ändrad markanvändning

3. Enligt den för området gällande detaljplanen får marken användas för /småindustriverksamhet som inte vållar olägenhet för närboende med hänsyn till sundhet, brandsäkerhet och trevnad./ Verksamheten bedöms uppfylla dessa krav. Jfr 2 kap. 6 § tredje stycket miljöbalken. En kommentar kan behövas med hänvisning till Boverkets allmänna råd 1995:5 Bättre plats för arbete.

4. Verksamheten uppfyller således de krav som i miljöbalken uppställs för en lämplig lokalisering.

Miljökvalitetsmål

Verksamheten medverkar /inte heller/ till att motverkar inte påtagligt möjligheten att uppnå de/t nationella/ regionala miljömålet/n xx minskar /tvärtom bidrar den till att . Olägenheter från annan verksamhet har dock upphört/ minskat i sådan mån att möjligheterna att uppnå miljömålet/n inte minskar. Med hänsyn härav får lokaliseringen anses lämplig med hänsyn till en hållbar utveckling.

Kommentar: Skulle lokaliseringen inte anses vara lämplig med hänsyn till en hållbar utveckling på den grunden att verksamheten bidrar till att ett nationellt/ regionalt miljömål kommer att överskridas, måste en skälighetsavvägning göras för vad man kan kräva när det gäller lokalisering och skyddsåtgärder/försiktighetsmått/ begränsningar/.

En mer realistisk och mer användbar formulering kan vara:

Den planerade verksamheten kommer att påverka några av de nationella och regionala miljömålen, t ex ... och

Miljöprövningsdelegationen bedömer dock att verksamheten inte i någon betydande mån kommer att motverka möjligheten att uppnå de nationella och regionala miljömålen. Utsläpp till luft / vatten / buller / energiförbrukning / osv. bedöms komma att begränsas till en acceptabel nivå genom de villkor som i detta beslut föreskrivs för

Sammanfattande bedömning

Olika varianter av sammanfattande bedömning förekommer, några exempel:

/Bolaget har, förutom redovisade effekter på miljön och människors hälsa, genom sin ansökan och miljökonsekvensbeskrivning visat vilka effekter verksamheten kan antas medföra på hushållningen med mark och vatten, miljöbalkens mål samt den fysiska miljön i övrigt. Lokaliseringen av verksamheten till xx innebär att ändamålet med verksamheten kommer att uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön samt att en plats väljs som är lämplig med hänsyn till 1 kap 1 miljöbalken samt 3 och 4 kap miljöbalken.

Miljöprövningsdelegationen anser sammanfattningsvis att, om föreskrivna villkor iakttas, verksamheten går att förena med de allmänna hänsynsreglerna och målen i miljöbalken samt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen. Tillstånd ska därför lämnas till verksamheten./

/De av sökanden gjorda åtagandena och de villkor som föreskrivs i detta beslut utgör tillräckliga försiktighetsmått för att förebygga att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Mot bakgrund av miljöbalkens mål i

1 kap. 1 § och de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. gör sammanfattningsvis miljöprövningsdelegationen den bedömningen att tillstånd kan lämnas för verksamheten. /

/De av sökanden gjorda åtagandena och de villkor som föreskrivs i detta beslut utgör tillräckliga försiktighetsmått för att förebygga att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Verksamheten kan bidra till en långsiktigt hållbar utveckling enligt miljöbalkens mål och den uppfyller kraven enligt de allmänna hänsynsreglerna i balken. Sammanfattningsvis gör därför miljöprövningsdelegationen den bedömningen att tillstånd ska lämnas för verksamheten. /

/Miljöprövningsdelegationen anser, med beaktande av vad som ovan anförts och med hänsyn till föreskrivna villkor, att hinder inte föreligger enligt de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken för anläggande och drift av Lokaliseringen är godtagbar utifrån miljöbalkens mål i 1 kap. och de grundläggande bestämmelserna för hushållning med mark- och vattenområden i 3 och 4 kap. miljöbalken. Ansökan ska därför bifallas./

Miljöprövningsdelegationen finner att det inte föreligger hinder mot att bevilja Bolaget AB sökt tillstånd. Den planerade verksamheten strider inte mot miljöbalkens mål och tillåtlighetsregler, förutsatt att verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och att de åtgärder som redovisas i övrigt i ansökan vidtas. Verksamheten har visserligen påverkan på miljön i olika avseenden, t ex Miljöprövningsdelegationen bedömer dock att rimliga försiktighetsmått och åtgärder kommer att vidtas för att minska miljöpåverkan och för att uppfylla miljöbalkens mål samt de nationella och regionala miljömålen..”/

Avsnitt 4

Överlåtelse åt tillsynsmyndighet att fastställa villkor av mindre betydelse

Det är endast villkor av mindre betydelse som får delegeras från den tillståndsgivande myndigheten till tillsynsmyndigheten. Utgången av den slutliga bedömning som tillsynsmyndigheten gör får således inte ha självständig betydelse för tillståndsprövningen. De skyddsåtgärder som kan bli nödvändiga att vidta med anledning av delegeringen får inte heller medföra sådana kostnader för verksamhetsutövaren att avvägningen förändras vid en samlad bedömning mellan nyttan och kostnaderna av åtgärderna.

I de ganska vanligt förekommande fallen där det föreskrivs att verksamhetsutövaren får vidta någon viss åtgärd el. dyl efter godkännande eller medgivande eller efter samråd med tillsynsmyndigheten uppkommer oklarhet om vad som gäller i de fall att verksamhetsutövaren och tillsynsmyndigheten inte kan komma överens om vad som ska göras. Det förekommer att tillsynsmyndigheten i sådana fall fattar ett överklagbart beslut och förelägger verksamhetsutövaren att vidta en särskilt angiven åtgärd. Koncessionsnämnden har tidigare kompletterat denna typ av ”samrådsföreskrifter” med att parterna, om de inte kommer överens, ska överlämna frågan till koncessionsnämnden för avgörande. I länsstyrelsebeslut tycks en liknande handläggningsregel ha varit mycket ovanlig.

Uttrycket ”i samråd med tillsynsmyndigheten” bör förmodligen uppfattas så att verksamhetsutövaren (VU) ska samråda med tillsynsmyndigheten men att VU efter samrådsförfarandet har rätt att besluta som han finner för gott. Tillsynsmyndigheten har då möjlighet att ingripa endast med stöd av 26 kap. miljöbalken.

Med uttrycket att ”godkännande/medgivande krävs av tillsynsmyndigheten” för en viss åtgärd torde menas att VU får vidta den planerade åtgärden endast efter ett uttryckligt tillstånd av tillsynsmyndigheten. Beslutanderätten med denna formulering av uttrycket ligger hos tillsynsmyndigheten om enighet inte uppnås.

Ett sätt att undvika de oklarheter som uppkommer om parterna inte kommer överens i ett samrådsförfarande är att tydligare än vad som ofta skett formulera delegationsvillkor så att tillsynsmyndigheten ges en tydlig rätt att besluta vad som ska gälla. Ett sådant beslut är naturligtvis överklagbart.

Enligt 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken får miljödomstolen överlåta åt tillsynsmyndigheten att fastställa villkor av mindre betydelse. Av 19 kap. 5 § punkt 8 ska bestämmelsen tillämpas även i ärenden som prövas av länsstyrelsen. Denna möjlighet att delegera viss villkorsskrivning har inte kommenterats i miljöbalkspropositionen.

En motsvarande bestämmelse fanns även i miljöskyddslagen. Enligt 20 § andra stycket miljöskyddslagen får koncessionsnämnden överlåta åt en myndighet som utövar tillsyn enligt miljöskyddslagen att fastställa villkor av mindre betydelse. Bestämmelsen infördes den 1 juli 1989 i samband med en omfattande översyn av miljöskyddets regelsystem och organisation. I propositionen 1987/88:85 Miljöpolitiken inför 90-talet har bestämmelsen kommenterats (s.304).

Specialmotiveringen lyder:

I och med införandet av ett andra stycke kodifieras den praxis som alltsedan lagens tillkomst har tillämpats av tillståndsmyndigheterna i samband med tillståndsgivningen. Bemyndigandet ger koncessionsnämnden rätt att överlåta åt en tillsynsmyndighet att fastställa villkor för verksamheten. En förutsättning är dock att de frågor som avgörs efter en sådan delegering inte har någon självständig betydelse för tillåtligheten av företaget. Det ska alltså vara frågor om villkor av

mindre betydelse. Som exempel på sådana frågor kan nämnas fråga om närmare teknisk utformning av en reningsutrustning eller frågor om åtgärder rörande enstaka avfallstyper som har mindre betydelse från miljöskyddssynpunkt. I och med stadgandet får de villkor som bestämts i denna ordning samma rättsverkan som övriga villkor i tillståndsbeslutet. De ger således tillståndshavaren den tryggheten i hans näringsutövning att han inte behöver tåla ytterligare inskränkningar eller åläggas att vidta försiktighetsmått utöver vad som anges i villkoren, om inte förutsättningarna för omprövning i enlighet med lagen är uppfyllda. Det innebär också att villkoren, om de överträds, kan föranleda straffansvar.

Exempel på vanliga formuleringar av delegeringsvillkor är följande.

1. Miljöprövningsdelegationen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att föreskriva närmare villkor rörande hanteringen av
 - a.
 - b.
 - c.
2. Miljöprövningsdelegationen överlåter åt tillsynsmyndigheten att bestämma den närmare utformningen av våtmarken och att meddela de ytterligare villkor som kan behövas i denna del.
3. Miljöprövningsdelegationen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § miljöbalken till tillsynsmyndigheten att meddela de föreskrifter som kan föranledas av villkor 10 och 11.
Bland andra mer oklara fall av ”delegering” kan som exempel nämnas
4. Avfall utöver vad som anges i ansökan får deponeras endast efter godkännande av tillsynsmyndigheten.
5. Om luktolägenheter uppkommer ska bolaget i samråd med tillsynsmyndigheten vidta ytterligare åtgärder så att olägenheterna upphör.
6. Bolaget ska i samråd med tillsynsmyndigheten vidta åtgärder så att

- verksamheten inte ger upphov till damning.
7. Deponeringen ska ske enligt en av tillsynsmyndigheten godkänd deponeringsplan.
 8. Rökgaserna från fastbränslepannorna får inte släppas förbi stofffiltret utan tillsynsmyndighetens medgivande.

Avsnitt 5

Prövotidsbeslut och provisoriska föreskrifter

När verkningarna av en verksamhet inte kan förutses med tillräcklig säkerhet, får miljödomstolen vid meddelande av tillstånd till verksamheten skjuta upp frågan om villkor till dess erfarenheter har vunnits av verksamhetens inverkan. Om det är nödvändigt för att motverka olägenheter ska provisoriska föreskrifter om skyddsåtgärder eller andra försiktighetsmått meddelas. Detta framgår av 22 kap. 27 § miljöbalken. Dessa bestämmelser ska enligt 19 kap. 5 § 10. tillämpas även av länsstyrelsen, s. Miljöprövningsdelegationen

I propositionen till miljöbalken kommenteras denna bestämmelse (prop. 1997/98:45, del 2, sid 247).

Villkoren för en verksamhet enligt miljöbalken ska i regel fastställas i samband med tillståndet. Ibland är dock verkningarna av en verksamhet svåra att bedöma. För de miljöfarliga verksamheternas del kan det t.ex. vara fråga om reningsteknik som är oprövad. Paragrafen innehåller således bestämmelser om uppskov.

Uppskovsbeslut bör bara meddelas då ett verkligt behov föreligger. Prövotiden bör inte användas för att bara fortsätta utredningar utan att någon åtgärd faktiskt prövas. Ett

utredningsvillkor bör alltid kopplas till en åtgärd..

En likartad bestämmelse fanns i 21 § miljöskyddslagen som i sin tur efterbildade gamla vattenlagens bestämmelse om uppskovsförfarande.

Nedan lämnas några exempel på prövotidsbeslut med tillhörande villkor och provisoriska föreskrifter.

1. Miljöprövningsdelegationen uppskjuter med stöd av 22 kap. 27 § miljöbalken under en prövotid fastställandet av slutliga villkor för utsläpp av

Under prövotiden gäller följande utredningsvillkor.

U1. Bolaget ska under prövotiden undersöka möjligheten att ytterligare minska utsläppet av.....

U2.

Redovisning av utredningarna samt förslag till slutliga villkor ska lämnas in till länsstyrelsen senast den.....

Under prövotiden och till dess miljöprövningsdelegationen bestämmer annat gäller följande provisoriska föreskrifter.

P1.

P2.

2. Bolaget ska under prövotiden undersöka möjligheterna till åtgärder som leder till att och att utsläppet av minskar till högst ton per kalenderår. Redovisningen samt förslag till villkor ska senast den lämnas till länsstyrelsen.
3. Avgörandet av frågan om slutliga villkor för utsläpp av organiska lösningsmedel uppskjuts enligt 22 kap. 27 § miljöbalken under en prövotid. Bolaget ska under prövotiden utreda.....

Under prövotiden gäller följande provisoriska föreskrifter

P1.

P2.

Avsnitt 6

Upplysningar

Utöver vad ett tillståndsbeslut avseende miljöfarlig verksamhet normalt ska innehålla kan i beslutet även upplysningsvis lämnas information i frågor som kan vara aktuella för verksamheten. Sådana upplysningar kan avse erinringar om annan lagstiftning som verksamhetsutövaren har att följa, information i tillsynsfrågor etc. Vad som bör upplysas om är naturligtvis beroende på verksamhetstyp och förhållandena i det enskilda fallet och tilltron till att texten över huvud taget blir läst. Det är viktigt att inte ha med fler upplysningar än vad som i det enskilda beslutet är relevant och angeläget.

Upplysningstexten nedan kan användas som en ”bruttolista” från vilken strykningar kan göras. Om det i ett enskilt fall bedöms lämpligt med någon ytterligare upplysning kan tillägg om detta göras.

Tillsynsmyndighet enligt miljöbalken är för närvarande länsstyrelsen/Miljönämnden (eller motsvarande nämnd) i X kommun.

Inga arbeten får påbörjas innan beslutet har vunnit laga kraft. Detta gäller även förberedande arbeten som t.ex. anslutningsledning, förbättring av transportväg, schakt- eller grävningsarbeten.

Kommentar: Detta gäller inte om verksamheten har bedömts som tillåtlig i ett delbeslut med stöd av 22 kap 26 § miljöbalken (beviljats igångsättningsmedgivande) eller beviljats verkställighetsförordnande.

Den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärder som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller påverka miljön ska fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga sådana verkningar (26 kap. 19 § miljöbalken).

Den som bedriver sådan verksamhet ska lämna förslag till kontrollprogram till tillsynsmyndigheten, om denna begär det.

Bolaget är skyldigt att bedriva egenkontroll enligt förordningen SFS 1998:901. Förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll reglerar frågor om verksamhetsutövarens skyldigheter att bl.a. ha rutiner för att fortlöpande kontrollera att utrustning m.m. för drift och kontroll hålls i gott skick, vilket ska dokumenteras (5 §). Ansvar för att fortlöpande och systematiskt undersöka och bedöma riskerna med verksamheten ur hälso- och miljösynpunkt samt anmälningsskyldighet vid driftstörningar regleras i 6 § i förordningen.

Bolaget är skyldigt att årligen avge en miljörapport till tillsynsmyndigheten (26 kap. 20 § miljöbalken). Innehållet i en sådan rapport regleras i Naturvårdsverkets föreskrifter NFS (2006:9) om miljörapport (senast ändrade genom NFS 2008:4).

Ändring av verksamheten kan kräva nytt tillstånd eller anmälan i enlighet med 5 och 21 §§ förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Vad som i detta beslut föreskrivs för bolaget gäller även för ny verksamhetsutövare vid ett övertagande av den tillståndsgivna verksamheten. Enligt 32 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd ska vid en överlåtelse av verksamheten den nya verksamhetsutövaren snarast meddela tillsynsmyndigheten om överlåtelsen.

För täktverksamhet gäller att om tillståndshavaren vill överlåta exploateringsrätten eller tillståndet till någon annan ska tillsynsmyndigheten underrättas. Vid överlåtelse av tillståndet fordras att den nye tillståndshavaren ställer säkerhet för verksamheten. Sådan säkerhet fastställs av Miljöprövningsdelegationen.

Enligt 26 kap. 2 § miljöbalken ska

tillsynsmyndigheten anmäla överträdelser av bestämmelser i balken eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av balken till polis- eller åklagarmyndigheten, om det finns misstanke om brott.

Tillsynsmyndigheten kan vid behov väcka frågan om undersökning och efterbehandling av mark- eller vattenförorening även under pågående verksamhet.

Bortledande av grund- eller ytvatten är vattenverksamhet enligt 11 kap 2 § miljöbalken. För vattenverksamhet krävs tillstånd enligt miljöbalken; prövningen görs av miljödomstolen. Tillstånd behövs dock inte om det är uppenbart att varken allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena. Länsstyrelsens prövning i detta ärende omfattar inte grundvattenuttaget vid anläggningen.

Det är förbjudet att utan tillstånd enligt miljöbalken inrätta avloppsanordningar till vilka vattentoaletter ska anslutas (13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd). Det samma gäller vid anslutning av vattentoalett till befintlig avloppsanordning. En ansökan om tillstånd ska prövas av miljönämnden eller motsvarande. För avloppsanordning till vilken vattentoalett inte är ansluten gäller att anmälan ska ske till miljönämnden eller motsvarande. Anmälan ska även ske innan en avloppsanordning ändras, om åtgärden kan medföra väsentlig ändring av avloppsvattnets mängd eller sammansättning (14 § ovan nämnda förordning).

Det är förbjudet att utan anmälan till miljönämnden eller motsvarande inrätta en värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten

Årlig avgift ska betalas enligt förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken. Avgiften bestäms i ett särskilt beslut av länsstyrelsen. Om kommunen

har tillsynsansvaret för anläggningen, tar även kommunen ut en avgift för tillsynen.

Avsnitt 7

Expertstöd

Naturvårdsverkets branschexperter och branschfaktablad samt uppgifter om Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS) och allmänna råd kan hämtas från verkets hemsida: <http://www.naturvardsverket.se>

Tillsyns- och föreskriftsrådet har bl.a. sammanställt föreskrifter från olika centrala verk, med inriktning på miljöbalkens tillämpningsområde; <http://www.tofr.info/>

Vägledande domar kan sökas på <http://www.rattsinfosok.dom.se/lagrummet/index.jsp>

